

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-66, 177-77
i 188-88 Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66
Tel. noene: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 609 100.

Dziś strajk powszechny we Francji

Rząd zapowiada energiczne wystąpienia. - Dzienniki nie ukazały się. - Włoski strajk kolejarzy. - Sensacyjny list Bluma

Mobilizacja wszystkich pracowników instytucji użyteczności publicznej

PARYŻ, 29.XI (PAT.) — Na kilkanaście godzin przed zapowiedzianym strajkiem, czynione są jeszcze rozpaczliwe próby zapobieżenia konfliktowi. Próby te podejmują niezmordowanie dwa czynniki.

Jednym z nich są organizacje b. kombatanów, które po apelu, wystosowanym jednocześnie do rządu i związków zawodowych, przeprowadziły w ciągu dnia dziesiątą rozmowę z zarządem generalnej konfederacji pracy. Po konferencji tej prezydium federacji b. kombatanów udało się do prezydium rady ministrów, usiłując nawiązać bezpośrednio rozmowę z premierem Premier jednak, zajęty innymi sprawami, nie przyjął delegacji osobiście, i odbyła ona godzinną konferencję z dyrektorem gabinetu Daladier'a. Jednocześnie grupa parlamentarna frakcji socjalistycznej - republikańskiej pod kierunkiem p. Frossarda usiłowała ze swej strony POŚREDNICZYĆ POMIĘDZY ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI A RZĄDEM za pośrednictwem ministrów tej grupy, zasiadających w gabinecie.

Wszystkie te wysiłki w kołach parlamentarnych i w kołach prasowych nie budziły jednak żadnych większych nadziei na zapobieżenie konfliktowi.

Obie strony zaangażowały się jednak tak dalece, że wszelki kompromis musiałby w konsekwencji oznaczać dla jednej albo drugiej strony odwrót.

Strajk środowy staje się zatem

PARYŻ, 29.XI (PAT.) — „Journal Officiel“ ogłosił tekst raportu premiera Daladier, złożonego prezydentowi Lebrun, w którym premier motywuje dekret mobilizujący wszystkich pracowników służby publicznej.

W raporcie stwierdzono, iż RZĄD JEST ZDECYDOWANY WYSTĄPIĆ Z CAŁĄ ENERGIĄ PRZECIWKO AGITACJI, ZAGRAŻAJĄCEJ PORZĄDKOWI WEWNĘTRZNEMU i mogącej w sposób bardzo niebezpieczny wpłynąć na sytuację zewnętrzną Francji.

Rząd nie pozwoli na zakłócenie funkcjonowania służby publicznej, posiadającej tak wielkie znaczenie dla życia narodu.

coraz bardziej PRÓBĄ SIŁ, w której pozycja związków zawodowych jest o tyle niekorzystna, że strajk — nawet gdyby był przeprowadzony i trwał przez całe 24 godziny — NIE DOPROWADZI DO OBALENIA DEKRETÓW, lecz pozostanie tylko manifestacją, mającą wyrzucić wrzenie zarówno na rząd, jak i na koła parlamentarne.

Przed południem na wszystkich gmachach urzędowych Paryża rozlepiono plakaty urzędowe, noszące w nagłówku dwie skrzyżowane chorągiewki, takie, jak zwykle WIDNIEJĄ NA AFISZACH MOBILIZACYJNYCH, a zawierające dekret O POWOŁANIU PRZYMUSOWYM WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

Wszyscy zatem pracownicy nie tylko kolejowi, ale również kolejarzy, autobusów i t. d. są od dzisiejszego południa zmobilizowani.

Jednocześnie przeciwko dwóm sekretarzom związku zawodowego kolejarzy wdrożono postępowanie sądowo - karne, na podstawie ustaw, przewidujących karę więzienia za wszelkie akty,

zmierzające do przeszkodzenia w ruchu pociągów.

PARYŻ, 29.XI (PAT.) — Paryż zaczął już dziś o godz. 18-ej żyć pod znakiem demonstracyjnego strajku, zapowiedzianego na środę.

Pierwsi rozpoczynają strajk zecerzy, którzy w myśl instrukcji swego związku zawodowego mieli odmówić pracy w drukarniach już od chwili wypuszczenia ostatniego wydania wieczornego, tak, aby wydania prowincjonalne, datowane na środę, nie mogły się już ukazać.

Tak samo największa instytucja kolportażowa, t. zw. zakłady Hachette o godz. 18-ej zaprzęstały pracy, odmawiając ekspedowania na prowincję dzienników i tygodników.

W związku z tym w centrum Paryża, gdzie się mieszczą zakłady Hachette, w pobliżu Placu Gwiazdy, pojawiły się znacznie większe oddziały t. zw. gwardii lotnej i zmotoryzowanej policji.

Gmach Hachette jest w tej chwili otoczony przez gwardię lotną.

Drugim, o wiele ważniejszym zresztą, momentem strajkowym

będzie godzina 4 rano, o której to godzinie mają ROZPOCZĄĆ STRAJK KOLEJARZE.

Związek zawodowy kolejarzy na ogłoszenie dekretu, powołującego kolejarzy do służby przy musowej, opublikował instrukcję, aby wszyscy kolejarze, zgodnie z poprzednimi instrukcjami, do pracy się stawili, lecz aby ZASTOSOWALI TAK ZW. STRAJK WŁOSKI.

Dekret z 6 czerwca

Zaostrzeniu uległa sytuacja na terenie parlamentarnym. Premier Blum wystąpił z listem do premiera Daladier, ZAPRZĘCZAJĄC MU PRAWA DO POWOŁYWANIA SIĘ W SWYCH DEKRETACH NA DEKRET Z DNIA 6 CZERWCA 1936 r., noszący podpis Bluma, uważając zarządzenia o t. zw. rekwizycji pracowników przedsiębiorstw państwowych i przedsiębiorstw użyteczności publicznej za nielegalne. Ponieważ dzienniki lewicowe z „Humanité“ i „Populaire“ na czele, zgodnie z własną zapowiedzią nie ukazały się rano, więc list p. Bluma również nie będzie mógł być opublikowany. Dlatego też p. Blum

w liście swym do premiera Daladier zwraca się do premiera z żądaniem ogłoszenia tego listu przez radio.

Nieoficjalne posiedzenie parlamentu

W kuluarach parlamentu panowało w ciągu dnia dzisiejsze go duże ożywienie. Szczególnie silne napięcie, a nawet zdenerwowanie zaznaczyło się w kołach socjalistycznych, które od początku niezbyt chętnie popierały akcje strajkową i które żyły nadzieją, że groźba strajku zostanie w ostatniej chwili gwałtownie odwołana. Wobec ogłoszenia surowych dekretów rządu oraz faktu, że rząd pomimo różnych interwencji nie zgodził się wcześniej określić daty zwolnienia parlamentu, socjaliści ze swej strony podjęli INICJATYWĘ ZWOŁANIA NIEOFICJALNEGO POSIEDZENIA IZBY, traktując je jako pewnego rodzaju posiedzenie parlamentu kadubowego. Rezolucja parlamentarnej grupy socjalistycznej zwróciła się bowiem do wszystkich deputowanych bez względu na przynależność partyjną, wzywając ich do zwolnienia ad hoc ogólnego zebrania deputowanych na piątek rano.

PARYŻ, 29.11. (PAT.) Ministerstwo robót publicznych komunikuje, że wobec groźby strajku zostały wydane zarządzenia, mające zapewnić powszechność transportu żywności przed pociągami pasażerskimi.

Zamknięcie sesji nadzwyczajnej

Dwie poprawki do regulaminu uchwalone przez sejm i senat
Pierwsze kontrowersje posłów niezależnych z postami z O.Z.N.

Wrażenia ogólne

Warsz. kor. „Głosu Porannego“ telefonuje:

Wczorajsza dyskusja sejmowa nad regulaminem odzwierciedla nastroje obecnego sejmu. Widać było, że z jednej strony grupuje się O. Z. N., a z drugiej wszyscy posłowie pozaozonowi, którzy w proponowanym regulaminie widzieli pomniejszenie inicjatywy prawodawczej. Walka toczyła się przy poprawce, domagającej się 15 podpisów pod wnioskiem. Nastąpiło dziwne połączenie osób — Dudziński wależył obok pos. Sommersteina, Bilak obok

nowych posłów Sztocha i Milewskiego. Ta różnica dawała się również zaznaczyć i w głosowaniu.

Pierwsze posiedzenie sejmu nie obeszło się bez momentów antysemitycznych. Pos. JÓZWIAK mówił o konieczności zajęcia się sprawami emigracji, pos. Dering uważał za wskazane przeplatać uwagi swoje uszczypliwościami o charakterze antysemitycznym. Regulamin przyjęty został oczywiście w brzmieniu komisyjnym.

To samo stało się też z regulaminem w senacie. Tam wymaganym jest pod wnioskiem tylko 10 podpisów.

Dwie poprawki

Na wstępie posiedzenia sprawozdawca pos. SZCZEPAŃSKI omówił szczegółowo zmiany wprowadzone do regulaminu przez komisję.

Pierwsza zmiana wprowadza do art. 4 nowy ustęp tej treści: „Poseł wybrany na marszałka sejmu uda się bezzwłocznie do Prezydenta Rzeczypospolitej w celu uzyskania zgody na przyjęcie wyboru, po czym złoży sejmowi stosowne oświadczenie“.

Druga poprawka istotna dotyczy liczby podpisów pod wnioskiem poselskim.

Wprowadza się do art. 33

postanowienie, że projekty ustaw i inne wnioski poselskie mogą być przyjęte do laski marszałkowskiej, jeżeli są poparte conajmniej podpisami 15 posłów.

Wbijanie klina

Poprawki mniejszości mijają się z intencjami komisji regulaminowej i dlatego sprawozdawca prosi o ich odrzucenie.

W dyskusji pierwszy zabrał głos pos. JÓZWIAK (z Poznania). Twierdził on, że proponowane zmiany byłyby dobre, gdy w skład sejmu wchodziły partie. Garsnkę posłów niezależnych kępować będzie w dzia-

lności zmiana par. 33. Mówca wskazuje, że sam jest członkiem O. Z. N., ale jest fanatikiem zjednoczenia ideowego, a nie mechanicznego.

W imieniu zjednoczenia narodu prosi o odrzucenie zmiany par. 33, gdyż wbija ona klin między społeczeństwo polskie.

Pos. DUDZIŃSKI (Bydgoszcz) twierdzi, że poprawka do par. 33 stanowi nawrót do złych praktyk parlamentarnych.

„Machlojki parlamentarne“

Nawraca ona do „machlojek parlamentarnych“, gdzie zabie-

(Dokończanie na str. 3 ej).

Skandynawia broni się przed hitleryzmem

Propaganda nazistowska w północnym Szlezwiu

Kopenhaga, w listopadzie. — Propaganda i ekspansja niemiecka obejmuje również kraje skandynawskie, a przede wszystkim graniczącą z Niemcami Danię, która posiada mniejszość niemiecką, wynoszącą 30 tys. osób.

Teren ekspansji w tym wypadku jest miniaturowy, ale tym łatwiej da się na nim zaobserwować stosowane metody, tym ciekawsze, że przedmiotem aktywności są tak niewatpliwie nordyccy, jak duńscy. Akcja niemiecka dąży w krajach skandynawskich do dwóch celów. Jednym z nich jest zdobycie wpływu na politykę tych państw i zbliżenie ich do linii polityki niemieckiej. Ten cel leży daleko, a na drodze do osiągnięcia go leżą wielkie trudności. Cel drugi, bliższy, to zorganizowanie mniejszości niemieckiej w Danii i pozyskanie mieszczącej wśród niej ludności duńskiej, aby zwiększyć procentowy stosunek w północnym Szlezwiu na rzecz Niemców.

Po ukończeniu wojny światowej koalicja ofiarowała Danii zwrot wszystkich obszarów, które straciła na rzecz Prus w wojnie w roku 1864. Rząd duński w sposób bardzo charakterystyczny dla pokojowej polityki tego państwa, nie przyjął tej oferty, ale zaproponował plebiscyt, który też został przeprowadzony. Duńczycy w tej kwestii kierowali się zasadą nie narzucania swej woli ludności. Sympatyzowali również z ustrojem republikańskim, panującym wówczas w Niemczech i nie chcieli mu robić trudności. A wreszcie nie chcieli się narażać wielkiemu i potężnemu sąsiadowi. Podobnie w analo-

gicznym wypadku postąpiła Szwecja, oddając wyspy Alandzkie Finlandii.

Niemcy przywiązują wielkie znaczenie do mniejszości niemieckiej w Danii i pragnęliby ją związać kulturalnie ze sobą. Celem najbliższym niemieckiej propagandy jest zwiększenie liczebne tej mniejszości i wprowadzenie posłów niemieckich do parlamentu duńskiego. Duńczycy zachowują się nadal liberalnie wobec propagandy niemieckiej.

Okoliczności jednakowoż utrudniają akcję niemiecką. Największym nadgranicznym miastem po stronie niemieckiej jest Flensburg, do którego duńczycy z pogranicza jeżdżą ustawicznie. Twierdzą oni, że mniejszość duńska po stronie niemieckiej jest traktowana gorzej od ludności niemieckiej, co wyraża się między innymi w tym, że rodzinom duńskim, mającym większą ilość dzieci, nie daje się zwykłych zapomóg. Na skargi duńczyków odpowiedział zastępca Hitlera Hess, że sprawa będzie zbadana, ale do tego nie znać pozytywnych rezul-

atów.

Niepokoju duńczyków budowa autostrady po stronie niemieckiej, wiodącej z Flensburga do zachodniego wybrzeża morskiego, gdyż może ona mieć jedynie znaczenie wojskowe, co nie przypada do smaku duńczykom, nastroszonym na wskroś pacyfistycznie.

Hasło, którym Niemcy posługują się w propagandzie, brzmi: „Krew i ziemia”. Niemcem, w myśl tej zasady jest ten, kto czuje się Niemcem, czyja jest krew niemiecka i czyja jest ziemia niemiecka. Jednakowoż Niemcami mogą być i ci „nieodstatecznie uświadomieni” — jak twierdzą kierownicy propagandy, którzy uważają się obecnie za duńczy-

ków i których należy przekonać że są Niemcami.

Propaganda niemiecka, prowadzona w duchu hilerowskim, nie odpowiada psychologii duńskiej. Duńczyk, obywatel małego kraju, żyjącego w bardzo dobrych warunkach ekonomicznych, ma zaufanie do przywódców, których zna i których są ludźmi podobnymi do niego, posiadającymi zmysł humoru i nie wynoszą się nad otoczenie. 1000 lat temu wikingowie skandynawscy mówili we Francji: „Nie mamy królów i wszyscy jesteśmy sobie równi”. Obecni trzej królowie skandynawscy są władcami nominalnymi. Narody skandynawskie kochają wolność i nastroszone są indywidualistyczne i dlatego nie ma mowy o tym, aby trzech państw skandynawskich można stworzyć jedno. Tym trudniej byłoby podporządkować narody skandynawskie polityce i ideologii niemieckiej.

Propaganda niemiecka w Danii nie dała większych rezultatów politycznych. W czasie plebiscytu w 1920 roku ilość głosów niemieckich w północnym Szlez-

wigu wynosiła 25 proc., a Niemcy mieli większość w 4 okręgach, m. in. w mieście Aabenraa (Apenraden). W wyborach w roku 1932 ilość głosów niemieckich spadła do 13,2 proc., a w 1935 roku wynosiła 15,5 proc. Większość uzyskali Niemcy jedynie w dwóch okręgach. Szkolnictwo niemieckie w Danii rozwija się zupełnie swobodnie i obecnie w każdej gminie, w której jest co najmniej 10 dzieci niemieckich, zorganizowano szkołę niemiecką. Mimo to Niemcy asymilują się coraz bardziej do większości duńskiej.

Propagandę ekonomiczną prowadzi Kredit Institut Vogelgesang, dysponujący wielkimi środkami, który nabył 83 farmy i wydzierżawił je sympatykom ideologii hitlerowskiej. Instytut udziela również pożyczek, a pomoc jego uzależniona jest od przekonania politycznych zgłaszającego się. Na tym terenie rezultaty są większe od tych, które propaganda niemiecka zdołała osiągnąć na gruncie ściśle politycznym.

S. W.

Porozumienie żydowsko-arabskie?

Sytuacja w Palestynie zmieniła się na lepsze

Haifa w listopadzie.

Życie toczy się tu prawie normalnym trybem, pomimo zdarzających się codziennie zajść. Żydowska ludność Palestyny przystosowała się do nowego stanu rzeczy. W obecnych krytycznych warunkach odbudowa Palestyny posunęła się naprzód.

W ciągu ostatnich dwóch lat założono trzydzieści nowych osiedli rolniczych w najbardziej oddalonych dzielnicach kraju, wybudowano nowy port w Tel - A - w - i - w - i - e, zatrudniający obecnie 1500 ludzi, stworzono szereg nowych warsztatów pracy, do których żydzi przed tym się nie

garnęli z racji małej ich rentowności.

Do służby bezpieczeństwa zaangażowano się, według ogłoszonych danych urzędowych, przeszło 8 tysięcy młodzieży, zarezerwowanej w policji, w straży bezpieczeństwa wzdłuż linii kolejowych i naftociągów oraz w straży pogranicznej. Wobec tego liczba bezrobotnych, których latem liczone przeszło 8 tysięcy, stopniowo zmalała i obecnie, przy rozpoczynających się zbiorach pomarańczy w wielu osiedlach daje się odczuwać brak rąk do pracy. Również w miastach, wobec napływu żydowskich emigrantów, nastąpiła

znacząca poprawa na rynku mieszkaniowym, co może wpłynąć na ożywienie ruchu budowlanego, który ostatnio prawie zupełnie zamarł. Wszystko to zdaje się świadczyć, że okres najcięższej depresji minął i że można się spodziewać poprawy w dziedzinie gospodarce.

Każdy z emigrantów musiał zaciśnąć pas, kontentować się mniejszą pracą lub przystosować swój budżet do zredukowanej rentowności swego przedsięwzięcia. Na ogół jednak obniżka standardu życiowego uzdrowiła istniejące stosunki. — Na skutek skurczenia się pojemności rynku miejscowego —

przemysł musiał szukać nowych rynków zbytu w krajach ościennych. Statystyka eksportu przemysłowego z Palestyny za pierwsze 8 miesięcy b. r. w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego, wykazuje duży wzrost.

Akcja strajkowa, prowadzona przez turysłów, uderzyła w fellachów arabskich, którzy nie mogli dostarczyć produktów rolnych do miast. Dotkliwiej od żydów ucierpiała na skutek teroru rolnicza ludność arabska. Łatwo psujące się produkty rolne gnily na miejscu nie znajdując nabywców. Niezadowolone pewnej części ludności arabskiej nie mogło dotąd ujawniać się, tak silny był bowiem nacisk teroru. Dopiero obecnie, w ostatnich dniach, doszła do głosu opinia umiarkowanego odłamu ludności arabskiej. W liście otwartym notabla arabskiego, Fachry Nashahibi, do wysokiego komisarza Palestyny, stwierdza autor, iż można i należy dojść do obustronnego porozumienia. Nashahibi od dawna już przeciwstawiał się akcji Muftiego Husseina ze względów politycznych oraz personalnych.

Obecnie, po odrzuceniu sprawozdania ostatniej komisji, — Woodheada, rząd brytyjski postanowił zwołać konferencję „okrągłego stołu”, w której wzięliby udział przedstawiciele żydów i Arabów. Aby wynik tej konferencji był dodatni, należałoby dopuścić do głosu umiarkowaną opinię arabską kraju, która w porozumieniu z żydami wzięłaby jedyną drogę powrotu do pokojowych i normalnych stosunków, gwarantujących dobrobyt. Od składu reprezentacji arabskiej, od przewagi, jaką w niej mieć będą stronnicy Nashahibi czy też Muftiego, zależne będą wyniki konferencji.

F. L.

Minister Beck wszystko wiedział i wszystko zgóry przewidział

W „Głosie Narodu” znajdujemy bardzo ciekawe uwagi o książce wydanej w języku francuskim przez Niemca austriackiego M. Fuchsa p. t. „Pakt z Hitlerem”. Autor był bliskim współpracownikiem ostatniego kanclerza byłej Austrii Schuschnigg.

Treść jednego z rozdziałów tej książki stanowi relacja, którą za swej podróży po Europie środkowej w końcu roku 1937 odpowiednim władzom przedstawił ówczesny minister spraw zagranicznych Francji, p. Delbos... M. in. p. Delbos na komisji spraw zagranicznych izby deputowanych „oświadczył sucho, iż płk. Beck powiedział mu w Warszawie, że najmniejszych nie żywi nadziei co do przyszłości Austrii. Płk. Beck był przekonany, że „Anschluss” będzie faktem dokonany wkrótce, praw-

dopodobnie już na wiosnę 1938 roku”.

Z tym oświadczeniem p. Delbos słowa Chamberlaina, że kanclerz Hitler w tym właśnie czasie zapewnił lorda Halifaxa, iż wszystko, do czego zmierza w sprawie Austrii, ogranicza się do „pełnego i lojalnego” wykonania porozumienia z 11. VII. 1937 w sprawie kulturalnej współpracy obydwu państw.

Z tego „kontrastu” między oświadczeniem min. Becka, a wiarą domością udzieloną przez p. Chamberlaina, wyciąga p. Fuchs niewłaściwy wniosek, — twierdząc, jakoby słowo p. min. Becka były „widocznie inspirowane przez Niemcy i balonem próbnym, przeznaczonym do zbadania reakcji francuskich kół politycznych”.

Też wniosku nie popiera p. Fuchs żadnym dowodem. Nale-

ży go więc uważać za złośliwość autora książki, a w słowach min. Becka trzeba widzieć raczej dowód doskonałych informacji naszego ministra co do zamiarów Rzeszy.

Jak zaś doskonale informacje miał w tym czasie p. min. Beck, wynika z dalszych wywodów p. Fuchsa. Oto pisze, że p. min. Beck „przewidział (predisait) panu Delbos nie tylko koniec Wiednia, ale także i Pragi i z tego powodu odrzucił projekt jakiegokolwiek zbliżenia między Polską a Czechosłowacją”.

Nie zapominajmy, że rozmowa p. Becka z p. Delbos toczyła się w Warszawie w dniu 3 grudnia 1937 roku. Jak świetnie był p. min. Beck zorientowany co do właściwych planów Niemiec! O ileż lepiej od p. Delbos i od p. Chamberlaina!

PRZEJAZDY INDYWIDUALNE DO PALESTYNY

Wyjazdy dowolne via Constanza, Triest i Marsylia

Zapisy i informacje: Wagons-Lits|Cook, Piotrkowska 68, tel. 170-70

Genialny
FREDDIE BARTHOLOMEW
niezapomniany z filmów „Dawid Copperfield” i „Boheterowie morza” oraz ulubieniec publiczności
MICKEY ROONEY

LORD JEFF

Wkrótce
w kinie
„EUROPA”!

Zamknięcie sesji nadzwyczajnej

(Dokończenie).

gi o uzyskanie podpisów pod wnioskami nabierają charakteru starań o żyro weksla, za które przyjmuje się zobowiązanie popierania wniosków innych grup.

Mówca wypowiada się przeciwko poprawce do par. 33, po pierając pozostałe poprawki komisji.

Pos. dr. STOCK zaznacza m. in., co następuje:

„Przechodzimy do sejmiku jako nieliczni posłowie niezależni i odrazu chce się nam knębiować usta. Przyszliśmy do sejmiku, żeby współpracować, a tymczasem komisja regulaminowa uchwaliła regulamin według wiadomej geografii w ten sposób, że nie mniejszościom on grozi, ale ludziom, którzy w najlepszej wierze przyjęli na siebie obowiązek poselski.

Pos. SOMMERSTEIN podkreśla, że w razie, gdyby poprawki komisji nie zostały przez plenum odrzucone i gdyby sejm odrzucił poprawkę p. Bilaka, zgłasza poprawkę, że wystarczy poparcie wniosku przez grupę posłów liczącą mniejszość, ale reprezentującą wyłącznie daną mniejszość narodową.

Nazwiska a nie grupy

— Idąc do wyborów uważałem, że będę miał prawo wpływać czynnie na kształtowanie się prac ustawodawczych. Reprezentuję jako poseł niezależny, centralną komisję porozumiewawczą związków pracowniczych.

Moi wyborcy zawierzyli mi, że ich postulatów i hołacek będę w wysokiej izbie bronił. Gdyby wysoka izba uchwaliła poprawkę, zgłoszoną do art. 33, uważałbym, że nie będę mógł mego obowiązku wobec wyborców wypełnić.

Głos z sali! Mają więcej obronców.

— Możliwe, ale ci są związani dyscypliną klubową. Konstrukcja obecnego sejmiku opiera się nie na grupach, ale na nazwiskach i to miał na względzie wyborca, oddając swój głos.

Uważam, że większość sejmiku nie ma się czego obawiać ewentualnej inflacji wniosków poselskich, ale jeśli ci posłowie niezależni mają możliwość pełnienia swego obowiązku. Inaczej będą oni musieli dojść do wniosku, że z dniem dzisiejszym ich kadencja skończyła się.

Punkt o psychice

Pos. dr. DERYNG (Biała Podlaska) polemizuje z twierdzeniami mi swych przedmówców. Zaznacza m. in., że rozłączane tu rozumowania na temat weksla zdawałyby się być doskonałym tematem dla komisji handlowej, czy przemysłowej, ale dość dziwnym jest zacytowanie od tych rozważań na temat tak zasadniczy, jaki mamy teraz przed sobą.

Żaden regulamin nie da i nie może dać gwarancji, że posłowie nie będą prowadzić szacherek politycznych, ale gwarancji tej trzeba szukać w psychice poselskiej, w psychice polskiej (oklaski).

Pos. DUDZIŃSKI: Może pa-

nowie odpowiedni punkt umieszczą w regulaminie O. Z. N., Pos. DERYNG: Może pan stworzy klub, w którym regulamin będzie dawał tego rodzaju gwarancje.

P. Sommerstein, przedstawiciel znanej z solidarnego działania mniejszości żydowskiej namawiał nas, abyśmy prace sejmiku pozostawili indywidualnej i nieskoordynowanej działalności poszczególnych jednostek. Interpretacja konstytucji, na jaką sobie pozwolili p. Sommerstein, jest niedopuszczalna, ponieważ pomieszał on uprawnienia sejmiku z uprawnieniami posłów.

P. DUDZIŃSKI: Sejm to zarząd O. Z. N.

P. DERYNG: Żałować należy, że pan nie widzi żadnych innych argumentów.

P. DUDZIŃSKI: Jak pan podisał zobowiązanie, że podporządkuje się regulaminowi, którego pan nie znał, to może pan takie rzeczy uchwałać.

Pos. WITWICKI zwraca m. in. uwagę, że obecnie proponowane ograniczenie spycha posła do czynności przemawiania, gdyż nie może on postawić wniosku. Mówca opowiada się przeciwko poprawkom.

Czy wolno?...

Sprawozdawca pos. Szczepański oświadcza m. in.: „Słyszeliśmy, że wracamy do złych praktyk parlamentarnych, dalej że nie będzie można w ten sposób bronić interesów sfer robotniczych i pracowniczych. Tymczasem celem naszej poprawki jest zupełnie inny. Bynajmniej nie tłumimy inicjatywy poszczególnych posłów. Każdy poseł może zgłosić wniosek ustawo-

dawczy, a tylko musi uzyskać poparcie 15 podpisów.

P. DUDZIŃSKI: Czy wolno członkowi Ozone bez zgody zarządu podpisać wniosek?

Pos. SZCZEPAŃSKI: Czy wolno koledecie podpisać wniosek, płynący z inicjatywy koła OZN.? Tak samo wolno członkom OZN. podpisać wniosek posła Dudzińskiego, jeżeli nie będzie on miał charakteru manifestacyjnego, tylko będzie wnioskiem rzeczowym.

Wszyscy wiemy, że panowie posłowie, nie należący do OZN. mają tę liczbę 15 posłów i z łatwością mogą się porozumieć. Z wszystkich przemówień posłów, którzy zabierali głos przeciw poprawkom komisji, przenika tylko jedna rzecz, mianowicie niechęć do pracy zespołowej, a my właśnie w tej pracy zespołowej widzimy możliwość dalszej pracy dla dobra narodu i państwa (oklaski).

Po przemówieniu referenta przystąpiono do głosowania. Wniosek p. Sommersteina oraz wnioski mniejszości odrzucono, po czym przyjęto poprawki komisyjne.

Na tym zakończono obrady.

Interpelacja posła Sommersteina

P. Sommerstein wniósł interpelację do prezesa rady ministrów i ministra spraw wewn. tudzież do ministra W. R. i O. P. w sprawie braku bezpieczeństwa na wyższych uczelniach i popełnionych na ich terenie ciężkich zbrodni. (Interpelację tę zamieszczamy na str. 5-ej).

Na tym posiedzenie zakończono.

Ekspose p. wicepremiera na piątkowym posiedzeniu sejmiku

WARSZAWA, 29.XI (PAT.)

Dnia 2 grudnia o godz. 11, na posiedzeniu sejmiku p. wicepremier i minister skarbu inż. Eug. Kwiatkowski wygłosi przemówienie nie budżetowe. Przemówienie to transmitowane będzie z sali sejmowej na wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia.

Marszałkowie izb w klubie sprawozdawców

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

Wczoraj przybył do klubu sprawozdawców parlamentarnych nowoobрани marszałek sejmiku p. Wacław Makowski.

Pana marszałka wprowadzili do lokalu członkowie prezydium, po czym prezes klubu p. Z. Osbergerowa powitała go imieniem kolegów.

Na to powitanie p. marszałek odpowiedział krótką mową, w której podkreślił więzy, łączące go z dziennikarstwem od najdawniejszych lat i wyraził życzenie, aby współpraca z prasą była jak najsilniejsza.

*

Odwiedził również klub sprawozdawców parlamentarnych nowy marszałek senatu p. Bogusław Miedziński. Powitany przez prezydium klubu p. marsz. Miedziński oświadczył, iż przybywa w podwójnej roli: żegna kolegów jako redaktor i wita dziennikarzy jako marszałek senatu.

W czasie półgodzinnej swobodnej pogawędki z licznie zebrany-

mi członkami klubu, p. marszałek nawiązał do licznych wspomnień ze swej praktyki redakcyjnej i publicystycznej, która tyłu węzłami sentymentu i współpracy zawodowej sprzęgła go z dziennikarstwem.

Wizyty i rewizyty

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

Marszałek Śmigły-Rydz przyjął przed południem p. marszałka senatu Bogusł. Miedzińskiego, a w godzinach popołudniowych p. marszałka sejmiku, prof. Wacława Makowskiego.

Marsz. senatu Miedziński złożył w dniu wczorajszym wizytę szefowi Obozu Zjednoczenia Narodowego gen. Stanisław. Skwarczyńskiemu, po czym nastąpiła wymiana wizyt między marszałkiem senatu a marszałkiem sejmiku, prof. Makowskim.

Ponadto marsz. Miedziński przyjął prezydium klubu sprawozdawców parlamentarnych w osobach pp. red. Osbergerowej, Szrojta i Michalskiego.

Wręczenie egzemplarzy

preliminarza budżetowego

WARSZAWA, 29.XI. (PAT.) —

Pan Prezydent Rzplitej przyjął podsekretarza stanu w ministerstwie skarbu dr. Tadeusza Grodyńskiego, który doręczył p. Prezydentowi egzemplarz preliminarza budżetowego na r. 1939/40.

Egzemplarze preliminarza budżetowego wręczył następnie p. wiceminister Grodyński p. Marszałkowi Edwardowi Śmigłemu-Rydzowi, p. prezesowi rady ministrów gen. Sławoj-Składkowskiemu, p. marszałkowi senatu Bogusławowi Miedzińskiemu, p. marszałkowi sejmiku prof. Wacławowi Makowskiemu oraz prezesowi Najw. izby kontroli dr. Jakóbowi Krzemieńskiemu.

WARSZAWA, 29.XI. (PAT.) —

Pan Prezydent Rzplitej przyjął w dniu 29 b. m. o godz. 10.30 marszałka sejmiku prof. Wacława Makowskiego, który złożył mu sprawozdanie z przebiegu zakończonej dzisiaj sesji nadzwyczajnej sejmiku.

Sen. Bartel na Zamku

WARSZAWA, 29.XI. (PAT.) — Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dziś senatora prof. Kazimierza Bartla.

W senacie -- bez dyskusji

przyjęto obie poprawki komisji regulaminowej

Warszawski koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

O godz. 17-ej senat odbył swe drugie posiedzenie plenarne.

Przystąpiono do porządku dziennego, t. j. sprawozdania komisji regulaminowej o zmianach w tymczasowym regulaminie senatu.

Sprawozdawca sen. FICHNA przytoczył opinię komisji regulaminowej, że dotychczasowy regulamin wytrzymał próbę życia i że dziś chodzi tylko o dwie poprawki.

Komisja proponuje, aby w art. 4

zamienić w prawo pisane dotychczasową tradycję, polegającą na tym, że senator wybrany marszałkiem przed przyjęciem tej godności upewnia się, czy Głowa Państwa nie ma zastrzeżeń co do jego osoby. Druga zmiana dotyczy art. 33, który traktuje o wnioskach i interpelacjach. Co do interpelacji zmiany nie ma, natomiast jeżeli chodzi o wnioski, to w przyszłości będzie wymagane co najmniej 10 podpisów.

W dyskusji nikt głosu nie zabierał wobec czego przystąpiono do głoso-

wania. Na życzenie sen. Prystora głosowano oddzielnie nad tymi dwiema poprawkami. Obie zostały przyjęte.

Marszałek: Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia, jak również zakres prac przepisanych dla sesji nadzwyczajnej przez p. Prezydenta. O fakcie wyczerpania zakresu tych prac doniosę niezwłocznie p. Prezydentowi Rzplitej.

Na tym posiedzenie zamknięto.

Zamachy bombowe „Żelaznej Gwardii“

Aresztowanie kilkunastu studentów.-Rektor Stefanescu Goaga żyje

BUKARESZT, 29.XI (PAT.) — Stan zdrowia rektora uniwersytetu w Cluj Stefanescu Goaga, który wczoraj padł ofiarą zamachu b. studentów, jest w dalszym ciągu bardzo poważny. Wczoraj rozeszły się wiadomości, że rektor zmarł, okazało się jednak, że żyje on, lecz jest b. ciężko ranny. Zdaniem lekarzy, czuwających nad jego lożem, nie ma nadziei na utrzymanie go przy życiu.

Według informacji, pochodzących od władz policyjnych, tożsamość napastników została już stwierdzona.

Wczoraj wieczorem na dworcu w Cluj aresztowano człowieka, w którego teczce znaleziono liczne naboje dynamitowe. Jak przypuszczają, miały one służyć do dalszych zamachów.

W restauracji w Targu Jiu wy-

buchła bomba, raniąc ciężko 5 osób, znajdujących się w tym lokalu.

Z Timisioara w Transylwanii donoszą, iż w tamtejszym teatrze miejskim wybuchła bomba, zabijając 3 osoby, a raniąc 11.

Dzisiejsza prasa poranna odpowiedzialność za te zamachy zrzuca na członków rozwiązanej organizacji „Gwardia Żelazna“.

Władze administracyjne zarządziły zamknięcie gmachu uniwersytetu w Cluj. Aresztowano kilkunastu studentów wydziału medycznego. W myśl wydanych przez policję zarządzeń, wycho-

Rak wcześniej rozpoznany może być wyleczony!

dzenie na ulice miasta po godzinie 21-ej, jest zabronione.

Jednocześnie z zamachem na rektora, padł ofiarą agent polityczny, który przesyłał trzema kulami, poniósł śmierć na miejscu. W związku z zamachem, władze bezpieczeństwa przeprowadziły szereg aresztowań wśród młodzieży akademickiej w Cluj.

Ministerstwo spraw wewnętrznych ustaliło nagrodę w wysokości 50 tys. lei za ewentualne informacje o zamachowcach, którzy zbiegli w nieznanym kierunku. — Ministerstwo wychowania narodowego zarządziło zawieszenie wykładow na uniwersytecie w Cluj oraz ewakuację wszystkich domów akademickich.

Należy zaznaczyć, iż zamach na rektora uniwersytetu w Cluj jest pierwszym zamachem od czasu wprowadzenia w życie nowej konstytucji, która przewidu-

je za podobne przestępstwa karę śmierci, na co wymagana jest jednak zgoda rady ministrów.

Król Jerzy VI jedzie do Bukaresztu?

BUKARESZT, 29.XI (Tel. wł.) Tutejsze dzienniki donoszą, że brytyjska para królewska zamierza w czerwcu przyszłego roku rewizytować króla Karola rumuńskiego.

W doniesieniu dziennika „Cutrentul“ z Londynu czytamy, że Anglia rozważa udzielenie Rumunii pożyczki w wysokości 25 milionów funtów szterlingów. Pożyczka ta ma służyć na cele rozbudowy angielsko-rumuńskich stosunków gospodarczych. Prezydent rumuńskiego banku narodowego oczekiwany jest w Londynie. Potwierdzenia tej wiadomości dotychczas nie otrzymano.

LEKARZ - DENTYSTA
TEOFILA LANDSBERG
 Sienkiewicza 6
 tel. 209-07. Przyjm. 10—1, 3—7

Zabiegi Chamberlaina i Roosevelta

w kierunku znalezienia terenów dla uchodźców z Niemiec

Delegat prezydenta U.S.A. wierzy, że Hitler będzie rokować w sprawie unormowania emigracji żydów z Rzeszy

WARMSPRINGS, 29 11. (Pat) Prezydent Roosevelt przeprowadził wczoraj długą rozmowę z ambasadorami Stanów Zjednoczonych w Rzymie i Berlinie Wilsonem i Philippsem. Ambasadorowie, opuszczając prezydenta odmówili udzielenia jakichkolwiek wyjaśnień.

LONDYN, 29 11. (Tel. wł.) — W odpowiedzi na interpelację posłów w izbie gmin, premier Chamberlain oświadczył, że zwrócił się nie tylko do gubernatorów kolonii, o których wspomniał w swej mowie poniedziałkowej, lecz także skierował zapytanie do administracji innych brytyjskich posiadłości kolonialnych, czy nie byłoby możliwe wydzielenie obszarów na osiedlenie uchodźców, z tym, że ludność tubylcza nie ucierpi.

Między innymi skierowane zostało zapytanie do wysokiego komisarza wysp na Pacyfiku Zachodnim.

NOWY JORK, 29 11. (Tel. wł.) — Do Londynu udał się delegat prezydenta Roosevelta, p. Myran Taylor, który weźmie udział w piątkowych obradach plenarnych międzynarodowego komitetu pomocy uchodźcom, reprezentując tam Stany Zjednoczone.

Przed opuszczeniem Nowego

Zasady współdziałania między Z.S. a Z.M.P.

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

W wyniku rozmów, przeprowadzonych między komendantem głównym Związku Strzeleckiego a komendantem głównym Związku Młodej Polski, ustalone zostały zasady współdziałania między tymi organizacjami.

B. minister Eden wyjeżdża do N. Jorku

NOWY JORK, 29.11. (PAT) — Były minister Eden przybędzie w dniu 8 grudnia na dwutygodniowy pobyt do Nowego Jorku.

Obrona przeciwlotnicza wykładana w szkołach niemieckich

BERLIN, 29.11. (PAT) — „Syntene”, czasopismo związku obrony przeciwlotniczej, zapowiada okólnik ministra oświaty, stwarzający z obrony przeciwlotniczej obowiązkowy przedmiot nauki szkolnej w niemieckich szkołach powszechnych.

Minister lotnictwa wydał ponadto rozporządzenie, którego mocą młodzież, opuszczająca szkoły powszechne, ma przejść kurs obrony przeciwlotniczej.

Mecz Niemcy-Holandia zakazany przez burmistrza Amsterdamu

HAGA, 29.11. (PAT) — Burmistrz Rotterdamu zakazał rozegrania meczu piłkarskiego Holandia — Niemcy, który miał się odbyć w Rotterdamie.

Mecz hokejowy

Cracovia—Reprez. U. S. A.

KRAKÓW, 29.11. (PAT) — Cracovia zakontraktowała na dzień 13 stycznia 1939 r. w Krakowie mecz hokejowy z reprezentacją Stanów Zjednoczonych Am. Półn.

Jorku p. Taylor wygłosił przez radio przemówienie, w którym wyraził nadzieję, iż rząd Rzeszy niemieckiej zgodzi się jednak na rokowania w sprawie unormowania emigracji żydów z Niemiec.

PARYŻ, 29 11. (Tel. wł.) — Na wspólnym zebraniu egzekutywy międzynarodówki socjalistycznej i zawodowej został uchwalony ostry protest przeciwko prześladowaniu ludności żydowskiej w Rzeszy i apel do rządów krajów wolnych, aby udzieliły azylu ofiarom szykan hitlerowskich.

Charakterystyczna ankieta

LONDYN, 29 11. (Tel. wł.) — Brytyjski instytut badania opinii publicznej zebrał odpowiedzi na ankietę, zawierającą pytanie, w jakim stopniu ostatnie zarządzenia antyżydowskie w Niemczech mogą wpłynąć na

porozumienie brytyjsko-niemieckie. Ankieta zawierała jedno pytanie: Czy sądzi pan, że prześladowanie żydów w Niemczech może stanąć na przeszkodzie do porozumienia Anglii z Niemcami?

73 procent odpowiedzi zawierało odpowiedź „Tak!”

14 procent głoszących odpowiedziało: „Nie”.

12 procent głosów nie dało odpowiedzi.

Wśród głoszących: „nie” podkreślana jest jedna bardzo charakterystyczna odpowiedź, której autor stwierdza, że nie może stanąć na przeszkodzie porozumienia Chamberlaina z Hitlerem.

Interwencja w M.S.Z.

Warsz. kor. „Głosu Porannego” telefonuje:

W dniu wczorajszym posłowie Seichenman i Trockenhajm interweniowali w min. spraw za granicznych w sprawie 400 ży-

dów, przebywających w Zbąszczyń, których paszporty zagraniczne do Stanów Zjednoczonych znajdują się w konsulacie amerykańskim w Berlinie.

Zakaz wychodzenia na ulice

BERLIN, 29 listopada. (PAT) — W dzienniku urzędowym ukazało się zarządzenie szefa policji z dn. 28 b. m. zakazujące żydom - obywatelom niemieckim i żydom państwowym ukazywania się na ulicach i placach w „dniu solidarności narodu niemieckiego”, obchodzonym w Rzeszy w sobotę, dn. 3 grudnia r. b.

Zakaz zaczyna obowiązywać w piątek o 12-ej w nocy i trwa do soboty do godz. 12-ej w nocy. Rozporządzenie przewiduje surowe kary za przekroczenie tego zakazu.

WIEDEŃ, 29 listopada. (PAT) — Sekretariat kardynała Innitzera zaprzecza twierdzeniu gazety „Angriff” o rzekomo zamierzonym ustąpieniu kardynała.

Konfiskata majątku organizacji katolickich

BERLIN, 29.11. (Tel. wł.) — Z rozporządzenia władz narodowo-socjalistycznych został skonfiskowa-

ny majątek Stowarzyszenia młodzieży katolickiej archidiecezji kołoskiej i akwizgrańskiej.

W tych dniach Gestapo ogłosił zakaz wydawania pisma katolickiego „Die Wacht”, które wychodziło w Düsseldorfie.

BERLIN, 29 listopada. (PAT) — „Reichsanzeiger” ogłasza nazwiska 8 osób, których majątek został skonfiskowany na rzecz państwa.

Gotyk zamiast łaciny

WIEDEŃ, 29 listopada. (PAT) — W budynku stacyjnym wiedeńskiej kolei państwowej ziemnej usunięto dotychczasowe napisy łacińskie, zastępując je gotyckimi. Również w całym Wiedniu wprowadza się tabliczki z nazwami ulic z napisami gotyckimi.

Plan emigracji nierearyjskich chrześcijan

BERLIN, 29 11. (Tel. wł.) — Organizacja żydów wyznania chrześcijańskiego (Gildemaster) opracowała plan emigracji żydów, który przewiduje utworzenie w Londynie stowarzyszenia finansowanego drogą 20 tysięcy akcji po 1 funcie szt. każda. Podobno potrzebne kapitały już zostały zmobilizowane

Naszaszibi potępia muftiego

Wojna bratobójcza rozgorzała. -- Akty teroru i wyroki śmierci

JEROZOLIMA, 29.11. (PAT) — Walki wewnętrzne arabskich państw przybrały formę wojny bratobójczej.

Czołowy przywódca opozycji arabskiej i przeciwnik teroru Naszaszibi ogłosił list otwarty do społeczeństwa arabskiego, potępiający działalność wielkiego muftiego Jeruzolimy.

Zwolennicy muftiego zapowiedzieli

Prądy antysemityczne w Czechosłowacji

PRAGA, 29.11. (PAT) — Sekcja dziennikarzy przy czechosłowackim klubie samochodowym powzięła ostatnio decyzję wprowadzenia do statutu zrzeszenia paragrafu aryjskiego. W związku z tym wykluczono z klubu dziennikarzy pochodzenia żydowskiego.

Również znany klub sportowy „Slavia” przypomina swoim sekcjom i oddziałom w specjalnie wydany okólnik, że członkami klubu mogą być tylko słowianie.

BRATYSŁAWA, 29.11. (PAT) — Stowarzyszenie studentów prawa na uniwersytecie w Bratysławie na walnym zebraniu członków uchwalilo szereg postulatów. M. in. studenci słowaccy domagają się zupeł-

nego usunięcia żydów z uniwersytetu.

li bezwzględnej walkę z opozycją. Akty teroru wobec stronników Naszaszibiego są na porządku dziennym. Naszaszibi strzeżony jest nieustannie przez straż przyboczną, złożoną z 10 ludzi.

Rodzina Naszaszibiego otrzymała od terrorystów nakaz ogłoszenia deklaracji publicznej, iż nie solidaryzuje się z jego stanowiskiem, w przeciwnym razie zagrożono jej śmiercią: Cztery wyroki śmierci na najbliższym otoczeniu Naszaszibiego zostały już wykonane.

Ród Naszaszibiego, należący do najstarszej arystokracji arabskiej w Palestynie, zamierza opuścić kraj. Prasa arabska, zbliżona do opozycji, ma ulec zamknięciu z powodu braku kotu. Przeciwnicy muftiego zwrócili się do władz angielskich o ochronę policyjną.

Z Damaszku donoszą, iż władze francuskie w Syrii na prośbę rządu

angielskiego usiłują nawiązać kontakt z przebywającym na terenie syryjskim muftim w celu nakłonienia go do bezpośrednich pertraktacji z Anglią na płaszczyźnie bardziej umiarkowanych żądań.

Krwawe walki

JEROZOLIMA, 29.11. (PAT) — Wojska brytyjskie w utarczce z arabskimi na południe od Haify poniosły straty największe od początku walk w Palestynie. Dwóch żołnierzy brytyjskich zostało zabitych, dwóch ciężko rannych, a 5-ciu odniosło cięższe rany. Doszło do starcia na bagnety. Po stronie arabskiej jest 29 zabitych. Oddział wojsk brytyjskich pozostał przez całą noc na pozycji. Dzisiaj popołudniu walki zostały wznowione.

W pobliżu Tulkarem został ciężko ranny żołnierz brytyjski z powodu wybuchu miny.

Zesłanie 12 hitlerowców za rabunek w czasie pogromów

WIEDEŃ, 29.11. (PAT) — Oficjalnie komunikują, że na skutek dochodzenia zarządzonego przez gauliteira Buerckla usunięto z partii narodowo-socjalistycznej i zesłano do obozu koncentracyjnego 12 osób, które dopuściły się rabunku podczas demonstracji antyżydowskich. Oczekiwano są dalsze aresztowania.

Hitler incognito w Wiedniu

Wykrycie spisku w łonie partii. — 150 osób rozstrzelano

Radiostacje francuskie podały wczoraj sensacyjną wiadomość o pobytku Hitlera w Wiedniu.

Kancelarz bawi w okolicy b. Austrii incognito, a celem jego po-

droży jest „czystka” w partii hitlerowskiej.

Te same radiostacje podały w związku z tym wiadomość, że na skutek wykrytego w łonie partii

spisku, rozstrzelano w Wiedniu 150 członków partii.

Wiadomości te spotkały się z zaprzeczeniem czynników niemieckich.

HAIFA, 29.11. (PAT) — W ciągu ubiegłego dnia trwała w dalszym ciągu akcja oczyszczania północnej części Palestyny. W pobliżu miejscowości Umessinet doszło do starcia między wojskiem brytyjskim a aktywistami arabskimi, przy czym poległo 20 arabsów, wśród nich znany przywódca powstańców Abdurrah. Prócz tego doszło do szeregu aktów terrorystycznych w innych częściach kraju.

W Jaffie ogłoszono zakaz opuszczania mieszkań z powodu eksplozji bomby rzuconej na policjanta.

Przerwanie prac delimitacyjnych z Polską

„Kurier Warszawski” donosi: Na skutek powtarzających się niemal codziennie incydentów przy delimitacji granic polsko-słowackich, prace delimitacyjne zostały chwilowo przerwane, aż do czasu — jak się tu mówi — „nastąpienia uspokojenia ludności słowackiej w stosunku do Polski”.

Rewolta na Rusi 600 osób w obozie koncentracyjnym

RZYM, 29.11. (PAT) — Agencja Stefani donosi z Huszt: Ludność karpatoruska doprowadzona do rozpaczki głodem i okrucieństwem żandarmerii czeskiej zorganizowała rewoltę. Przygotowania zostały wykryte przez żandarmerię, która aresztowała 600 osób i osadziła je w obozie koncentracyjnym Hommona. Władze czeskie urządziły już dwa obozy koncentracyjne na Rusi Podkarpaciej w Hommona i Varanne. W obu obozach panuje już przepalenie.

Bezpieczeństwo życia na uniwersytetach i normalne warunki odbywania studiów przez młodzież żydowską

Interpelacja posła Sommersteina do p. premiera i ministra oświecenia

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Interpelacja, złożona na wczorajszym posiedzeniu sejmu przez pos. Sommersteina do p. prezesa rady ministrów, jako szefa rządu, ministra spraw wewnętrznych i ministra oświecenia i wyznań religijnych, w sprawie braku bezpieczeństwa na wyższych uczelniach i popelnienia na ich terenie ciężkich zbrodni:

„Od kilku tygodni wzrosło nasilenie t. zw. zająć przeciwżydów skich na wyższych uczelniach. — Pod hasłem numerus nullus bojówki grasują pod osłoną eksterytorialności na wyższych uczelniach, nie dopuszczają w ogóle studentów żydów na teren uczelni, do sal wykładowych czy ćwiczeń, albo ich stamtąd gwałtem usuwają, przy czym nie oszczędza się kobiet. Mimo ogłoszonego legitymowania, przychodzą słuchacze innych uczelni, by brać udział w aranżowanych zajęciach na danej uczelni. Na uniwersytecie warszawskim ogłoszono obecnie „tydzień bez żydów”.

Pod tym hasłem pobito wczoraj w zakładzie chemii organicznej w Warszawie studenta Eliasza Pietruszkę tak mocno, że doznał złamania ręki i nogi.

Przed kilku dniami pobito szeregi studentów na wykładzie historii żydów. We Lwowie na politechnice ciężko zranieni zostali nożami studenci żydzi. Stan ich jest poważny i nie jest pewnym, czy uda się ich utrzymać przy życiu. Na terenie eksterytorialnym, należącym do uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie dnia 24 listopada w godzinach wieczornych dokonano bestialskiego napadu nożowego na 4 studentów żydów, słuchaczy wydziału farmaceutycznego. Jeden z nich Karol Zellermaier, rozpruty nożami, zmarł po kilkugodzinnych męczarniach. Trzej pozostali studenci, Sigał, Lempert i Sznapik, ciężko poranieni leżą w szpitalu i nie wiadomo, czy wszyscy pozostaną przy życiu.

Ten mord skrytobójczy rzucił najbardziej jaskrawe światło na stosunki, jakie panują na wyższych uczelniach, na warunki, wśród których wypada tej nielicznej żydowskiej młodzieży akademickiej, która uzyskała dostęp do kształcenia się na wyższych uczelniach, odbywać studia. Jest ona każdej chwili narażona na obelgi i szykany, obraży

jej godności narodowej i osobistej, na czynne znieważanie i wprost nie jest pewną życia. — Sprawy zająć, jak zwykle, nieznanymi. Władze uniwersyteckie albo w ogóle nie ingerują, albo zapóźno, a zawsze niedostatecznie, bo kilku woźnych nie opamiętuje sytuacji. Władze administracyjne, powołane do strzeżenia ładu, bezpieczeństwa i porządku, zasłaniają się eksterytorialnością terenów zbrodni, a władze uniwersyteckie, jakkolwiek widzą niedostateczność własnych środków ochrony, nie odwołują się do pomocy władz administracyjnych.

Ten stan rzeczy, ukoronowany już mordem skrytobójczym, bandyckimi wyprawami nożowymi, który plami kulturę, rzuca ponury cień na wyższe uczelnie, jako świątynie nauki, przemie-

niając je w teren bezkarnych zbrodni politycznych i kryminalnych, musi być natychmiast i to radykalnie zmieniony. Muszą być bezzwłocznie wydane zarządzenia czynników odpowiedzialnych za ład i porządek, któreby panowanie prawa i praworządności przywróciły na terenie wyższych uczelni. Wobec powyższego, zapytuję:

Czy opisane zajścia znane są panom ministrom?

Co zamierzają panowie ministrowie uczynić, aby przywrócić ład i porządek na wyższych uczelniach, a żydowskiej młodzieży akademickiej zapewnić bezpieczeństwo życia i zdrowia i warunki normalnego odbywania studiów?

Czy zamierzają pociągnąć do odpowiedzialności te organy publiczne, które nie przeciwdziałały

czy też nie zapobiegły wezas przedstawionym wyżej zajściom?

Absurd eksterytorialności

Zbrodnia, popełniona we Lwowie, znalazła żywy oddźwięk w prasie.

Lwowski „Dziennik Polski” w artykule p. t. „Absurd eksterytorialności uniwersyteckiej”, pisze:

„Lwów znowu stał się widowiskiem zbrodniczego występu, popełnionego pod osłoną eksterytorialności uniwersyteckiej. W mrokach nocy, na dziedzińcu uniwersyteckich zakładów naukowych grupy nożowców zmasakrowały czterech żydów, z próżnią jeden śmiertelnie ranny zmarł. Nic tej zbrodni nie może usprawiedliwić. Jest to nowy wyciecz w długim szeregu aktów, anarchizujących życie naszych uczelni. —

Szczególnie miasto nasze stało się ośrodkiem teroru i akcji anarchizujących

życie społeczno-polityczne. Niedawno byliśmy świadkami ulicznych wybrków, skierowanych, jak się ostatecznie okazało, przeciwko wyborcom i polskiej polityce zagranicznej. Nie kto inny, a sam prezes Stronnictwa Narodowego, p. Kowalski z okazji żałobnych uroczystości lwowskich wygłosił najbardziej demagogiczne przemówienie do młodzieży akademickiej, a co gorzej i gimnazjalnej.

W zakończeniu lwowskie pismo stwierdza:

„absurd eksterytorialności musi zniknąć z naszego życia. Rektor i senat nie są w dzisiejszych warunkach — a zresztą i nie mają ku temu odpowiednich środków — zdolni do utrzymywania porządku.

Polityczną atmosferę życia polskiego należy oczyścić nie tylko od wpływu łóż masonskich, ale w ogóle od wszelkiej konspiracji”.

Atmosfera

nie do zniesienia

Oficjalna „Gazeta Polska” zabiera również głos w tej sprawie. Czytamy w korespondencji ze Lwowa:

Morderstwo, dokonane na żydowskim akademiku, Karolu Zellermaierze na terenie lekarskich klinik uniwersyteckich we Lwowie — wywołało w całym społeczeństwie lwowskim głośnie i przygnębiające wrażenie. Opinia publiczna wiąże ten tragiczny fakt z innymi precedensami ostatnich dni: rzecznym do sali obrad senatu Politechniki Lwowskiej petardą; ciężkim porażeniem nożami dwóch studentów żydowskich w pracowni naukowej Politechniki; anonimami pogroźkami, kierowanymi do poszczególnych profesorów wyższych uczelni lwowskich i t. d.

Powszechnym jest poczucie i żądanie, aby zbrodniczej akcji anonimowych wyzultków społeczeństwa na wyższych uczelniach lwowskich położony został bezwzględny i najbardziej twardy, prawami państwowymi podkutywanym, kres. Tego domaga się kategorycznie całe społeczeństwo od władz państwowych i uniwersyteckich.

Mord ostatni, dokonany w bandycki i bestialski sposób, stwarza atmosferę moralną nie do zniesienia. Radykalnego jej uleczenia domagają się zarówno podstawowe zasady moralności, jak i autorytet władz państwowych i uniwersyteckich.

Dość należy, że zbrodnia, dokonana nie może pozostawać w żadnym związku z dążeniem do t. zw. numerus clausus. W uczelniach wyższych Lwowa faktem jest już bowiem niemal... numerus nullus. Na pierwszym roku medycyny we Lwowie jest już tylko 3 studentów żydowskich. Zamordowany akademik był studentem 3 roku farmacji.

Zajścia na wyższych uczelniach

Stypendium imienia Karola Zellermaiera

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Wczoraj w dalszym ciągu miały miejsce zajścia antyżydowskie na wyższych uczelniach.

M. in. bojówkarze wtargnęli do zakładu patologii ogólnej i do świadczałnej. Dostali się oni do gabinetu prof. Venuleta, który jest kuratorem Wzajemnej pomocy studentów - żydów i znany jest z piętnowania warcholstwa bojówkarzy endeckich. Omal nie doszło do awantury. Na szczęście w obronie prof. Venuleta stanął prof. Mazurkiewicz, który usunął bojówkarzy.

Ponadto miały miejsce zajścia

antyżydowskie w gmachu anatomicum. Tu ciężko pobity został student Józef Szapiro.

Nie obeszło się bez zająć również na wydziale farmacji uniwersytetu J. P. przy ul. Przemysłowej 25.

W pracowni chemii analitycznej obecne były jedynie trzy studentki - żydówki, które bojówkarze wezwali do opuszczenia sali wykładowej. Gdy odmówiły, bojówkarze siłą wyprowadziły je pod eskortą na ulicę, przy akompaniamencie różnych okrzyków.

O zajściach powiadomiono rektora oraz posła Sommersteina. Wczoraj odbyło się w War-

szawie posiedzenie przedstawicieli wszystkich stowarzyszeń Wzajemnej pomocy studentów żydów.

Zebrań poświęcone było uczczeniu pamięci tragicznie zmarłego we Lwowie studenta IV roku farmakologii Karola Zellermaiera.

Uchwalono utworzyć stypendium imienia zmarłego dla studenta uniwersytetu J. P. Ponadto uchwalono zwrócić się do uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie z wnioskiem o nazwanie jednej z sal wykładowych im. Karola Zellermaiera.

„Wszyscy obywatele mają prawo korzystać z matczynej opieki Państwa”

Sekretarz magistratu w Rudkach, p. Buchman odznaczony został srebrnym Krzyżem Zasługi za zasługi dla miasta. W obecności licznie zebranej publiczności p. starosta pow. Rudki udekorował Buchmana zaszczytnym odznaczeniem i ucałował go przy tym. W tym momencie jakiś endeck zawołał: „W Polsce nie powinno się darzyć żydów medalami”. Wśród publiczności nastąpiła kensernacja. P. starosta polecił

osobnika tego zatrzymać, po czym wygłosił krótkie przemówienie, które zakończył następującymi słowami:

„Państwo polskie traktuje wszystkich obywateli bez różnicy pochodzenia i wyznania, jednako i w żaden sposób nie zamieni się w ma-

cochę dla jednej części swych obywateli. Wszyscy w Polsce niepodległej mają prawo korzystania z matczynej opieki państwa”.

Oświadczenie p. starosty wywarło w całej okolicy wielkie wrażenie.

100 analfabetów wśród kandydatów na radnych

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

W wykonaniu przepisów ordynacji wyborczej dla samorządów, przeprowadziły okręgowe komisje wyborcze w miastach prowincjonalnych, w których rozpisano wybory, sprawdzanie kandydatów na radnych i stwierdziły, że wśród kandydatów tych znalazło się blisko 100 analfabetów. Będą oni oczywiście skreśleni z list wyborczych.

3 łoża masonskie zlikwidowano w Poznaniu

POZNAŃ, 29.11. (PAT) W związku z wejściem w życie dekretu antymasonskiego starostwo grodzkie poznańskie zarządziło likwidację trzech istniejących w Poznaniu łoż, a mianowicie: „Johannis Freimaurer loge zum Tempel der Eintracht”, „Kosmos loge” i „Amicitia”. Wszystkie lokale zlikwidowanych łoż zostały urzędowo opieczetowane.

Protest przeciwko autonomii województw południowo-wschodnich

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Z inicjatywy stowarzyszenia uczestników ruchu niepodległościowego „Zarzewie” zostało zwołane we Lwowie wielkie zebranie obywatelskie, na którym między innymi przyjęto następującą rezolucję:

„Zgromadzenie obywatelskie delegatów 37 polskich organizacji, odbyte we Lwowie, po stwierdzeniu tendencji ukraińców, podkreśla,

Alechin oczekuje wyzwania na mecz o mistrzostwo świata

AMSTERDAM, 29.11. (PAT) — Dzienniki holenderskie podają, że dr. Alechin oczekuje wyzwania na mecz o mistrzostwo świata ze strony zwycięzcy turnieju 8-miu mistrzów, estończyka Keresa.

Dzienniki dodają, że mecz taki

że wszystko co w jakikolwiek sposób wyodrębnia Ziemię Czerwińską z całością Rzeczypospolitej polskiej, sprzyja separatyzmowi ukraińców, utrudnia społeczeństwu polskiemu walkę a utrwalenie wiecznej przynależności tej ziemi do Polski, zakłada stanowczy protest przeciwko wszelkiemu projektowi autonomii terytorialnej województw południowo-wschodnich, skądkolwiekby one wychodziły”.

byłby możliwy do zorganizowania przy pomocy finansowej holenderskiego radia, które organizowało ostatni turniej. Z dr. Alechinem nawiązano już podobno rozmowy na temat warunków, na jakich mecz ten mógłby dojść do skutku.

Testament Kemala-Ataturka

Cały swój majątek zapisał republikańskiej partii ludowej

ANKARA, 29.11. (PAT) — Dziś oficjalnie otworzono testament pozostawiony przez zmarłego prezydenta Turcji Kemala - Ataturka.

Cały swój majątek w pieniądzu, papierach wartościowych i nieruchomościach Kemal Ataturk zapisał republikańskiej partii ludowej, jedynej partii, istniejącej w Turcji. Chociaż dokładna wartość pozostawionego przez Ataturka majątku nie została ściśle określona, przypuszczają, iż wynosi ona ok. miliona funtów szterli.

W testamentie są wymienione również trzy zapisy: Pierwszy doty-

czy siostry Ataturka Makbul i jej córki, oraz lotniczki tureckiej porucznika Guekczen, znanej w Turcji pod nazwą „Latającej amazonki”. Jest ona jedyną kobietą oficerem lotnikiem w służbie czynnej. Drugi zapis zapewnia dzieciom obecnego prezydenta Ineuma ukończenie studiów w najlepszych zakładach naukowych. Trzeci zapis dotyczy stowarzyszenia rozwoju języka tureckiego i historii. Już za swego życia Ataturk znaczną część swego nieruchomego majątku przekazał państwu.

siał emitować nową pożyczkę by pokryć wydatki związane z obroną narodową.

Nowa pożyczka w Anglii

na pokrycie wydatków związanych z obroną

LONDYN, 29.11. (PAT) — Sir John Simon oświadczył w izbie gmin, że rząd brytyjski będzie mu-

KINO
EUROPA 80
Pocz. 4. 6. 8. 10
Ceny miejsc od **gr.**

OSTATNIE DNI!
BATALIA NEUSTRASZONYCH
Gigantyczny film realizacji
MICHAELA CURTIZA

W kularach parlamentarnych krążyły rozmaite dowcipy. Jeden z wybranych dygnitarzy nowego parlamentu powiedział:

„Wszelka niezgoda między obecnymi izbami jest wykluczona, ponieważ w sejmie zasiada Gebethner, a w senacie Wolf. Jesteśmy więc spółką wydawniczą i będziemy wydawać ustawy w najlepszej zgodzie, zwłaszcza, że firma „Gebethner i Wolff” mieści się przy ul. Zgoda”.

Malowaliśmy płoty, malowaliśmy strzechy, odnawialiśmy domy, a ostatnio znów powracamy do malowania. Tym razem malować będziemy świnie.

Oto oficjalna agencja przyniosła następującą wiadomość:

„W celu zwalczania plagi waleśających się świni po drogach publicznych, powiatowy zarząd drogowy w Głębokiem zaoparzył służbę drogową na obszarze powiatu dzisiejskiego w niezmywającą się farbę, przy pomocy której służba drogową będzie znaczyć waleśające się samopas świnie, w celu łatwiejszego ustalenia właścicieli świni, którzy następnie będą surowo karani w trybie karno-administracyjnym”.

W związku z uroczystością otwarcia w Sorbonie międzynarodowego tygodnia walki z rakiem, w przemówieniach z tej okazji głów państw Polski i Francji padło kilkakrotnie nazwisko Hertza, fizyka, który był żydem. Jeden z publicystów pisze:

„Czy jednak na Sorbonie obecni byli również niemieccy uczeni, kiedy czczono pamięć człowieka, którego by dziś wygnano z Niemiec, pozbawiając go wszystkiego co posiada i poddając w wątpliwość jego zasługi naukowe, tak jak się stało z Albertem Einsteinem?”

MIESZKANIE 3-POKOJOWE
z wszelkimi wygodami w starym domu (rozkład nowoczesny) w śródmieściu poszukiwane. — Pośrednicy wykluczeni. Oferty sub. „Słoneczko” do Administ. „Głosu Porannego”, Piotrkowska 70.

Nowe premie P.K.O. dla właścicieli książeczek oszczędnościowych
Dnia 28 listopada 1938 r. odbyło się w PKO. czwarte publiczne premiowanie książeczek oszczędnościowych premiowanych serii V grupy „B”.

„Postępowałem jak we śnie...”

Grynszpan, zabójca von Ratha, poddany nowemu przesłuchaniu

Paryż, 29 listopada. Sędzia śledczy Tenier poddał nowemu przesłuchaniu Grynszpana, zabójcę sekretarza poselstwa niemieckiego w Paryżu, von Ratha. Podczas przesłuchania obecni byli adwokaci Grynszpana — Moro Giafferi i Tonni Truck.

Głównym celem przesłuchania było wyjaśnienie okoliczności, które bezpośrednio poprzedziły zamach. Sędzia śledczy otworzył w obecności Grynszpana portfel, znaleziony przy nim po zamachu i wydobyl z wnętrza szereg dokumentów, a wśród nich pocztówkę, którą Grynszpan w wigilię napisał do swoich rodziców, ale której już nie zdążył wysłać. W pocztówce tej młodzieniec pisał, że dreje go troska o los krewnych i że gotów jest, aby zwrócić uwagę na ich położenie, „uczynić gest i ponieść samobójstwo”.

Grynszpan, odpowiadając na pytanie sędziego śledczego, wyjaśnił, że naprawdę zamierzał odebrać sobie życie. — W tym właśnie celu kupił rewolwer.

— Więc dlaczego nie wykonał pan swego zamiaru i udał się pan zamiast tego do poselstwa niemieckiego, aby tam strzelać do sekretarza?

— Ja sam nie zdaję sobie sprawy z okoliczności, które poprzedziły moją wizytę w poselstwie — odparł Grynszpan. — Pamiętam tylko, że wszedłem do kawiarni na Wielkich Bul-

warach. Tam w tualecie nabiłem rewolwer. Po wyjściu na ulicę pomyślałem o niemieckim poselstwie i od tej chwili po-

Ciotka i stryj Grynszpana.

Stryj i ciotka Grynszpana skazani na 4 miesiące więzienia i grzywnę

PARYŻ, 29.11. (PAT). Dzisiaj po południu przed izbą karną stanęli małżonkowie Grynszpan — stryj i ciotka zabójcy von Ratha, którzy odpowiadali za udzielenie mu schronienia cho-

stepowałem jak we śnie. Zbudziłem się i zacząłem sobie zdawać sprawę ze wszystkiego, co się stało, już po wystrzale.

Sędzia śledczy wskazał obrońcom na okoliczność, że Grynszpan udał się do poselstwa kolejną podziemną i wybrał przy tym najkrótszą drogę. Sędzia śledczy uważa to za dowód pełnej świadomości sprawy. Zasluguje również na uwagę, według zdania sędziego śledczego, zeznania urzędników poselstwa, którzy zapewniają, że Grynszpan był zupełnie spokojny zarówno przed, jak i do wykonania zamachu.

Grynszpan, któremu treść tych uwag przetłumaczono, oświadczył, że już jeden raz jeździł on do poselstwa i dlatego dobrze znał drogę (zresztą ta okoliczność nie była dotychczas znana w śledztwie). Co się tyczy zewnętrznego spokoju przed i po zamachu, to Grynszpan potwierdza swoje poprzednie zeznanie, że był „jak automat od chwili, gdy wyszedł z kawiarni”.

Małżonkowie Grynszpan zostali skazani na 4 miesiące więzienia i 100 fr. grzywny.

Hitler nosi okulary

Nie chce być jednak fotografowany w szklach

Wiadomo, że podczas wojny Hitler odniósł poparzenia oczu podczas ataku gazowego i że nawet na kilka dni zaniewidział. Taki wypadek nie mógł oczywiście na dłuższy czas pozostać bez skutków. Rzeczywiście osłabienie wzroku niebawem zaczęło się dawać we znaki i na jesieni bieżącego roku lekarze uznali, że „Führer” powinien uzbroić się w okulary.

W pierwszej chwili Hitler nie chciał wogóle o tym słyszeć. Ale zdecydowawszy się w tajemnicy iść za wskazówkami lekarzy poczuł się tak dobrze, że, jak mówią, w czterech ścianach swego gabinetu, bądź przy czytaniu, bądź przy rysowaniu, nie zaniedbuje już stosowania

się do rad tych, którzy mu polecają oszczędzać wzrok.

Hitler posiada rzeczywiście parę okularów, a raczej pary okularów, których polecił sobie sporządzić aż cztery. Są to grube szkła w czarnej oprawie rogowej.

I rzeczywiście w reportażu filmowym z obrad monachij-

skich w momencie podpisywania zawartej umowy można dostrzec, że Hitler wykonyuje pewien szybki ruch, który dla widzów jest swego rodzaju niespodzianką. Każdy sobie od razu uświadomił, że jest to mechaniczny ruch, jaki wykonyuje każdy krótkowidz, sięgając do kieszeni po okulary. W pierwszej chwili Hitler uczynił ten ruch, ale odrazu zorientował się, że nie było by wskazane, aby go sfotografowano z „magnetycznym spojrzeniem”, przesłoniętym szklami i wobec tego okulary pozostały w kieszeni. Ale jeden niewinny ruch wystarczył, aby zdradzić pewną „tajemnicę”, która zresztą jest znana w dość szerokich kołach w Niemczech.

Grand-Kino
Pocz. 4. 6. 8. 10
Dzisiaj powtórzenie premiery!
GEHENNA
na tle najpoczytniejszej powieści autorki „Tędy watej” HELENY MNISZKÓWNY.
W rol. głównych:
Lida Wysocka
Ina Banita
Miecz. Cwiklińska
St. Wysocka
Witold Zacharewicz
Ant. Fertner
Jerzy Woskowski
Bog. Samborski

JUTRO OTWARCIE „VICTUALU”.
Popularna w naszym mieście winiarnia „VICTUAL”, wobec stale wzmagającego się powodzenia, zmuszona została do wydatnego powiększenia lokalu i kuchni.

Przebudowa jest już na ukończeniu, jak również prace dekoracyjne pod kierunkiem znanych artystów malarzy, którzy zaprojektowali piękne i pomysłowo stylizowane wnętrza, na wzór pierwszorzędných lokali europejskich. Otwarcie nowo urządzonej pomieszczeń odbędzie się jutro, w czwartek, dnia 1 grudnia. Stali bywalcy tej sympatycznej winiarni, która stała się tradycyjnym miejscem spotkań sfer artystycznych i inteligencji łódzkiej, dowiedzą się z przyjemnością, że pod względem kuchni i bogato zaopatrzonego zimnego bufetu „Victual” zadowolony najwybredniejsze wymagania, gdyż kielichy i talerze powierzone wybitnym fachowcom gastronomiczno-kulinarnym.

Rzeczy ciekawe

KASZŁĄCA ROŚLINA
W krajach tropikalnych istnieje roślina, którą nazywano „rośliną kaszłącą”. Jest to jeden z najmniej znanych, a zarazem najoryginalniejszych dźwiłów przyrody. Jeśli pył czy kurz osiada na jej liściach, organy oddechowe rośliny napędlają się, po tym zaś lekko wybuchają, przy czym wydany wtedy dźwięk przypomina do złudzenia kaszel ludzki.

WYCHOWAWCZY WYROK.
Sędzia grodzki w Arnswaldzie rozpatrując sprawę dwóch młodocianych złodziei ogrodowych, po udzieleniu im nagany, wydał wyrok, na podstawie którego chłopcy w ciągu najbliższych dwóch miesięcy mogą pokazywać się po godzinie 20-ej na ulicy jedynie w towarzystwie rodziców lub osób starszych. Oryginalny wyrok zdobył sędziemu powszechne uznanie.

MILIONOWE ODSZKODOWANIA
Fala procesów o odszkodowanie na tle niedotrzymanych przyrzeczeń matrymonialnych wzrasta w Stanach Zjednoczonych z roku na rok. W roku bieżącym rozpatrywały sądy amerykańskie przeszło tysiąc podobnych spraw, których wartość powództwa wyraziła się cyfrą 31.500.000 dolarów. W 80 na 100 procesów sumy odszkodowawcze zostały zasądzone.

CASINO ENTUZJAZM! ZACHWYT! OKLASKI!
P. 4. 6. 8. 10
KROLEWNA ŚNIEZKA
Pierwszy długometrażowy film
WALTA DISNEY'a
CUD KINEMATOGRAFII!

50% ZNIŻKI KOLEJOWE
W związku z nadchodzącym sezonem zimowym członkowie S. N. „Makabi” korzystają z indywidualnych 50% zniżek kolejowych.
Rozszerzony został zakres stacji docelowych o ziemie zaolzańskie i esadeckie oraz wzbogacony szeregiem nowych miejscowości, co niewątpliwie wpłynie dodatnio na ruch turystyczno-sportowy. Bilety te dzięki swym znacznym udogodnieniom przedstawiają specjalną wartość dla turystów i sportowców.
Jak się dowiadujemy, stare zniżki kolejowe straciły swą ważność z dn. 15 listopada br. a nowe wydawane są już z ważnością od 1 grudnia br.
Bliższych informacji udziela i zapisy do S. N. „Makabi” przyjmuje sekretariat AL. Kościuszki 21, tel. 241-07 codziennie prócz niedziel i świąt w godz. od 11 — 14 i od 18 — 22.

KIEDY MAMY MORZE JUŻ BEZ ŚCIGACZA ANI RUSZ

WPLATY P.K.O. 42008

Wiadomości szachowe

Zacięta walka w ogólnopolskich eliminacjach

W ogólnopolskim turnieju eliminacyjnym rozegrano w ciągu ostatnich 2 dni tylko 2 rundy — 9 i 10.

W 9 rundzie Tandetnik nie wysilając się zbytnio zdobył punkt z Lidzkiem, Gadałkiński wygrał z drugim reprezentantem Wilna — Borkumem, a Daneman zremisował z Rubinsteinem.

Pozostałe 5 spotkań zostały po 4 godzinach przerwane.

W 10 rundzie Gadałkiński rozgrywał Badyłaka, Borkum nieoczekiwanie przegrał z ostatnim w tabeli Russkiem, Grynfeld zwyciężył Uleczką, Friedman — Październego, Różański — Rubinsteina i Szechter w dogrywce — Tandetnika. Pozostałe 2 partie Woźniak — Błaszczak, Lidzki — Daneman zostały przerwane.

W ogólnej punktacji rozgrywek

po 10 rundach na czoło po 4 zwycięstwach przodu wysunął się Gadałkiński (W-wa) — 7,5 pkt., Grunfeld (Łódź) zepchnięty został na 2 miejsce — z 7 (1) p., za nimi idą Schächter (L-wów) — 6,5 (1) p., Tandetnik (Łódź) — 6,5, Friedman (Kr.), Daneman (W-wa) — po 6 (1) p., Woźniak (Gdynia), Błaszczak (Kr.) — po 4,5 (2) p., Borkum (Wilno) — 4,5 p., Październy (Kr.) — 4 (1) p., Różański (Poznań), Uleczka (Śląsk) — po 3,5 (1) p., Lidzki (Lida), Rubinstein (Kr.) — po 3 (1) p. itd.

W turnieju daje się już zauważyć wyraźny podział na 2 grupy. Do czołowej grupy, walczącej o tytuł „mistrza polskiego” można zaliczyć Gadałkińskiego, Grynfelda, Schächtera, Tandetnika, Friedmana i Danemana. Obaj lodzianie zarówno Grynfeld, jak i Tandetnik mają jeszcze dobre widoki.

Wiadomości bieżące

DYZURY APTEK. — Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sadowskiej - Dancerowej, Zgierska 63, W. Groszkowskiego, 11 Listopada 15, T. Karłina, Piłsudskiego 54, R. Rembielińskiego, Andrzejka 28, J. Chądzyńskiej, Piotrkowska 165, E. Millera, Piotrkowska 46 G. Antoniewicza, Pabianicka 56, J. Unieszowskiego, Dąbrowska 24-a

OSOBISTE

Doniadujemy się, że łódzianin Gustaw Aleksander Hochstein ukończył studia w Akademii Sztuk Pięknych w Paryżu z tytułem dyplomowanego — przez rząd francuski — architekta.

Nowy związek kombatancki

W lokalu przy ul. Piramowicza 10 odbyło się organizacyjne zebranie związku Polaków, b. uczestników walk na froncie kaukaskim.

Zebrań zagań p. Skulski, przedstawiając w krótkim referacie historię tych walk, poczynił wezwał zebranych do uczczenia pamięci poległych na froncie kaukaskim Polaków dwuminutowym milczeniem.

Na przewodniczącego zebrania wybrano p. Filipczyńskiego.

W wyniku obrad zebrani postanowili powołać do życia organizację osch, które w latach 1916—1917 walczyły w oddziałach kaukaskich.

Następne zebranie wyznaczono na nadchodzącą niedzielę.

Zaginęły dwie dziewczynki

Urząd śledczy w Łodzi komunikuje: W dniu 23 b. m. w godzinach wieczornych wydalili się z domu i dotychczas nie powróciły 16-letnia Jadwiga SKORCZYŃSKA (Chojny, Postępowa 8) i jej koleżanka 13-letnia Anna ANTACZAK, (Chojny, Paradna 10).

Rysopis Skórczyńskiej: wzrost średni, włosy c. blond, oczy niebieskie, uśmiech pełny, ubrana była w sukienkę wełnianą koloru bordo z białym kołnierzykiem, pantofle czarne, zapinane na klamrę, palto granatowe z futerkiem czarnym, na głowie miała czapkę wełnianą niebieską w formie łódki. — Z domu zabrała walizkę fibrową, koloru brązowego z dwiema spódnicami, brązową i zieloną, sukienkę granatową i niebieską fartuch. Posiada przy sobie metrykę urodzenia, wydaną przez urząd stanu cywilnego rz. - kat. parafii Sw. Stanisława Kostki w Łodzi.

Rysopis Antczakówny: wzrost wyżej średniego, włosy c. blond, czoło wysokie, proste, uzębienie pełne. Na czole nad prawym okiem blizna wielkości grochu polnego od okaleczenia szkłem. Ubrana była w bluzkę z popeliny w drobne paski zielone - bordo, spódnicę czarną wełnianą, pantofle czarne, zapinane na pasek, płaszcz letni brązowy, przyniszczony, pończochy jasne, bez nakrycia głowy.

Urząd śledczy prosi kierować wiadomości, które mogą się przyczynić do odnalezienia zaginionych dziewczynek, do najbliższego posterunku policyjnego. (1)

LOTNICTWO NA USŁUGACH NOWOCZESNEGO PRZEMYSŁU

Wielkie transportowce powietrzne znajdują obecnie coraz większe zastosowanie praktyczne w nowoczesnych organizacjach przemysłowych, np. pierwszą taką firmą, która dla szybkiego transportu wyrabianych przez siebie środków uruchomiła własny transportowiec były zakłady Bayer'a w Leverkusen.

Pokazowy przylot do Warszawy tej „latającej apteki Bayer'a" wzbudził wielkie zainteresowanie.

Firma Bayer zdołała dzięki „latającej aptece" zorganizować szybki transport nie działający transport własnych środków leczniczych do różnych krajów. Między innymi „latająca apteka" w tych dniach przywiezła do Polski około 1.300 kg. środków leczniczych.

Należy przy tej okazji nadmienić, że firma Bayer sprowadza do Polski wyłącznie preparaty nie produkowane w kraju. A więc — nie sprowadza, rzecz prosta, słynnej Aspiryny, która, jak wiadomo, wyrabiana jest całkowicie w kraju przez Polską fabrykę chem. farmaceutyczną Polpharma.

Lokatorzy przeciw podwyżce komornego

Panu premierowi Składkowskiemu przedstawiony zostanie memorial z prośbą o zlikwidowanie spekulacji mieszkaniowej

Donosiliśmy już o akcji wszczętej przez organizacje lokatorskie w związku z upływem terminu ważności dekretu p. Prezydenta Rządowej o niższej komornego o 10 i 15 proc.

Do akcji zrzeszeń lokatorskich zgłosiły, jak się dowiadujemy, akces niemal wszystkie związki zawodowe pracowników i robotnicze.

Zorganizowano w tych związkach cały szereg zebrań protestacyjnych, na których podjęto uchwały, domagające się utrzymania komornego małych mieszka-

szkań w wysokości dotychczasowej i przedłużenie obowiązującego dekretu p. Prezydenta.

Rezolucje wskazują, iż sytuacja materialna świata pracy nie uległa żadnej poprawie, a nieprzedłużenie niżki komornego byłoby dotkliwym ciosem dla budżetów rodzin robotniczych i pracowniczych.

Następnie rezolucje domagają się, aby rząd położył kres spekulacji mieszkaniowej, uprawianej w związku z brakiem przenisów, normujących maksymalną granicę komornego.

W końcu rezolucje wysuwają postulat przywrócenia ochrony lokatorów i rozciągnięcia jej na domy nowowytbudowane.

Jak nas informuje zw. lokatorów i sublokatorów (Piotrkowska 107) w najbliższych dniach uda się do Warszawy delegacją z prezesem Malinowskim na czele, celem złożenia zbiorowego memoriału premierowi Składkowskiemu oraz ministrom opieki społecznej, skarbu i sprawiedliwości.

Niezależnie od tego memoriału złożony zostanie p. województwu łódzkiemu z prośbą o poparcie żądań świata pracowniczego w władz centralnych. (g)

Panu Inżynierowi Boksleitnerowi oraz Rodzinie z powodu zgonu **ś. p.**
Olgi Boksleitnerowej
wyrazy szczerzego współczucia składają
A. Poznański i P. Wołkowicz

Łódź przed nowymi wyborami

Ożywiona kampania do rady miejskiej

W dalszym ciągu trwają intensywne przygotowania partii politycznych i organizacji zawodowych, gospodarczych i społecznych do kampanii wyborczej do rady miejskiej. Codziennie odbywają się w lokalach partyjnych i związkowych zebrań, na których ustalany jest plan akcji na najbliższe dni.

Jak nas informują, na nadchodzącą niedzielę zapowiedziany został przyjazd szeregu działaczy ze stolicy. Mają oni wystąpić na łódzkich zgromadzeniach.

poszczególnych domów. Drukowane są także formularze do obliczeń dla obwodów, oraz koperty dla wyborców. (g)

Gen. Haller pozostaje prezesem Str. Pracy

W pewnych kołach politycznych rozszewano ostatnio pogłoskę, jakoby gen. Józef Haller miał ustąpić z prezesury Str. Pracy.

W związku z tymi pogłoskami, gen. Haller przysłał do Łodzi pismo, wyjaśniające całkowicie tę sprawę. Zostało ono zaadresowane do prezesa zarządu woj. Str. Pracy, p. Pałkowskiego. W liście tym gen. Haller oświadcza, że wszelkie wiadomości, jakoby usunął się, lub miał zamiar się usunąć z prezesury Stronnictwa Pracy, są nieprawdziwe.

Główną troską komitetów wyborczych jest zorganizowanie wieców i zgromadzeń. Wiece te odbędą się przeważnie w sobotę i niedzielę we wszystkich niemal dzielnicach miasta.

W ciągu ub. nocy nieznanymi sprawcy zerwali prawie połowę odczw. O. Z. N. i P. P. S.

Zapowiedziane obwieszczenia głównej komisji wyborczej ukazały się dopiero w przyszłym tygodniu.

Komitety wyborcze utworzyły coś w rodzaju podkomitetów dla poszczególnych okręgów. Podkomitety wyznaczają miejsca zebrań oraz prelegentów, którymi będą kandydaci na radnych w danych okręgach wyborczych.

Obecnie przygotowują się także przez referat wyborczy zarządu miejskiego wywieszki z adresami siedzib komisji okręgowych i obwodowych dla

W pewnych kołach politycznych rozszewano ostatnio pogłoskę, jakoby gen. Józef Haller miał ustąpić z prezesury Str. Pracy.

Rocznica powstania listopadowego

Nabożeństwo w kościele garnizonowym. — Zaprzysiężenie strzelców. — Wieniec w muzeum pamiątek po Marszałku Piłsudskim od podchorążych rezerwy

W dniu wczorajszym z okazji rocznicy powstania listopadowego odbyły się w naszym mieście uroczystości, zorganizowane przez władze wojskowe.

O godz. 11-ej na placu sportowym W. K. S. odbyło się uroczyste zaprzysiężenie strzelców z cenzusem. Po zaprzysiężeniu

chorążych rezerwy udała się do warsztatu konspiracyjnej pracy Józefa Piłsudskiego w Łodzi przy ul. Piłsudskiego 19 (muzeum pamiątek po Marszałku Piłsudskim), gdzie złożyła wieniec, oddając hołd Budowniczym Niepodległej Polski.

Obchód „Dnia święta podchorążych" miał w Łodzi naogół imponujący przebieg.

KAHAN PIOTRKOWSKA 80
SUKNA I KORTY

O godzinie 8,30 rano w kościele garnizonowym przy ul. św. Jerzego odprawione zostało uroczyste nabożeństwo przy udziale reprezentantów władz państwowych, wojskowych i samorządowych.

odbyła się defilada przed reprezentantami władz wojskowych.

W szkołach średnich i powszechnych odbyły się pogadanki dla młodzieży, podczas których omawiano historyczny czyn podchorążych w nocy z 29 na 30 listopada 1830 roku, który był hasłem do powstania.

Konferencja z przeszkodami między zw. dozorców a właścicielami nieruchomości

W okręgowym inspektoracie pracy odbyła się w dniu wczorajszym wstępna konferencja obustronna z przedstawicielami stowarzyszenia właścicieli nieruchomości oraz związków zawodowych dozorców domowych, celem zawarcia nowego układu zbiorowego.

O godz. 15-ej delegacja pod-

Poza tym w koszarach odbyły się na ten sam temat pogadanki dla żołnierzy. W godzinach wieczornych odbyła się akademie w teatrze Popularnym. (g)

Przedstawiciel własności nieruchomości stwierdziwszy na wstępie konferencji, że nie otrzymał dotąd projektu opracowanego przez związek, a zatem nie mógł opracować kontrpropozycji, wnoszącej o odroczenie obrad.

Wobec tego następną konferencję, ponieważ w międzyczasie związek dozorców ustalił, iż projekt układu został jednak stowarzyszeniu właścicieli nieruchomości doręczony za pokwitowaniem, niezwłocznie powiadomiono o tym inspektora pracy z jednoczesną prośbą o natychmiastowe zwołanie konferencji. Wniosek swój motywują dozorczy tym, że właściciele domów umyślnie grają na zwłokę, na co wskazuje fakt podania nieprawdziwej wiadomości o niedoręczeniu projektu układu zbiorowego.

Wniosek ten przyjęto, wyznaczając

Sala Filharmonii tel. 213 84 // **Folks-un Jugnt Teater** Kier. Klara Segalowicz Dyr. zarz M. Mazo.
DZIŚ, w środę, dn. 30 listopada o godz. 9.15 wiecz. edyne popularne przedstawienie
„MEJLECH FREJLECH" komedii muz. J. Pregiera pt. Bilety do nabycia w kasie Filharmonii

Min. komunikacji rozpatrzy wnioski w sprawie obniżenia opłat za przechowywanie bagażu na stacjach P.K.P.

Warunki przechowywania bagażu ręcznego oraz zbyt wygórowane opłaty, pobierane za to na stacjach kolejowych, wywołują uwagi i zaalenia ze strony podróżnych. Szereg takich zaaleń, pochodzących ze sfer gospodarczych, było przedmiotem rozważań samorządu gospodarczego.

ni bagażowych na dużych stacjach, obniżki opłat itp.

M. in. wysunięto postulat, aby wszystkie bez wyjątku stacje PKP (nie wyłączając takich, które nie mają przechowalni) przyjmowały od podróżnych bagaż ręczny na przechowanie.

W wyniku obrad związek izby przem. handlowych wystosował do ministerstwa komunikacji memoriał, zawierający wnioski, zmierzające do rozbudowania urządzeń przechowal-

Opłaty od 1 sztuki bagażu nie powinny przekroczyć 20 gr. za pierwszą paczkę i 15 od następnych. Dalej wysunięto projekt skasowania przymusu ubezpieczenia bagażu, oddanego na przechowanie. (rt.)

Kronika reporterska województwa łódzkiego

We wsi Brójce Szlacheckie, pow. łódzkiego z nieustalonych przyczyn po wstał pożar w zagrodzie Jana JE-DRZEJCZYKA. Ogień strawił stodołę, obórę i dom mieszkalny. W akcji ratunkowej brały udział straż z Kurowice, Bukowca, Woli Rakowskiej i Warzdynia. Straty wynoszą około 5.000 zł.

Na szosie między Zgierzem a Ozorkowem zderzył się samochód, prowadzony przez niejakiego STENZLA z furgonem rzeźniczym, powożonym przez Franciszka ŚWIATCZAKA (Ozorków, Zgierska 20). Furgon został strza skany, a samochód uszkodzony. Na szczęście oberżo się bez ofiar w ludziach.

Na odcinku szosy Radomsko — Zielona Dąbrowa zapalił się samochód ciężarowy, załadowany towarami firmy „Błysk” w Katowicach. Samochód wraz z towarami spłonął.

Straty wynoszą około 30.000 złotych. Szofer i jego pomocnik zdołali w porę opuścić płonący samochód. (1)

Tomaszów

ZA NIEUMYŚLNE SPOWODOWANIE KALECTWA.

Sąd okręgowy w Piotrkowie na sesji wyjazdowej w Tomaszowie rozpatrywał w dniu wczorajszym interstajujący proces o nieumyślne spowodowanie trwałego kalectwa.

Tło sprawy przedstawia się następująco:

Inż. Żerim Semek z Rady Pabianickiej, jadąc samochodem szosą pod Tomaszowem w kierunku Łodzi, próbował wyminąć auto, podążające przed nim w tym samym kierunku. W chwili, gdy zjechał na lewą stronę szosy, jadący przed nim samochód również skręcił w tę stronę. Aby uniknąć zderzenia inż. Semek próbował skręcić jeszcze bardziej w lewo, wóz jednak stoczył się do rowu, uderzając o drzewo. Nieszczęśliwy zbieg okoliczności spowodował, że obok drzewa stała dziewczyna Panorówna, która nie zdążyła w porę uskoczyć w bok i została uderzona w nogę. Skutki uderzenia były fatalne. Lekarze skonstatowali zainwalidzenie kolana. Zaszła konieczność amputacji.

Inż. Semek został postawiony w stan oskarżenia. W wyniku rozprawy został skazany na 6 miesięcy więzienia z zawieszaniem. Sąd wziął pod uwagę okoliczności w jakich wydarzył się wypadek oraz dotychczasową niekaralność podsądnego.

BUDOWA DOMKÓW ROBOTNICZYCH.

Aby częściowo choćby załagodzić kryzys mieszkaniowy, spowodowany brakiem małych mieszkań, zarząd miejski poczynił starania o uzyskanie funduszy z Towarzystwa Osiedli Robotniczych. Z funduszy TOR zbudowanych ma być w Tomaszowie 30 bliźniaczych domków robotniczych.

KOGO PROSZA DO TAŃCA

Napozór blabe pytanie, a często żyłowa kwestia. Na dancingu siedzą złoty panie i trzech panów. Przy każdym dym tańca jedna z pań siedzi sama. Dlaczego pani Ada cały czas tańczy, a inne nie? Coś w tym jest. Ani nie jest ładniejsza od innych, ani zgrabniejsza, ani lepiej ubrana. Trudno przecież przypuszczać, aby obcy przeważnie panowie wiedzieli, że jest miłsza lub dowcipniejsza. Coś w tym jest, ale co? Za zdradzenie tej tajemnicy dużo pań dałoby pół majątku, może nawet więcej. Ale my ją zdradzimy, kosmetyki, Gładka matowa cera, to zastaga Forvil, miła orzeźwiająca atmosfera, to dzieło wód toaletowych Forvil 5 Fleurs. Nieporównane kosmetyki tej światowej marki zapewniają pani powodzenie.

(ARP)

Uroczystość przemianowania ul. Podleśnej na ulicę imienia Marii Skłodowskiej-Curie

W ramach Tygodnia Przeciw rakowemu odbyła się wczoraj w Łodzi uroczystość przemianowania ulicy Podleśnej na ulicę imienia sławnej uczonej polskiej i odkrywczyni radu, Marii Skłodowskiej - Curie.

Uroczystość ta zgromadziła licznych reprezentantów władz, zrzeszeń lekarskich i społecznych.

Gmach szpitala „Betleem” przy ul. Podleśnej 15, przed

którym odbyła się właściwa uroczystość przemianowania ulicy, tonął w zieloni i flagach o barwach narodowych. Na frontonie budynku umieszczona została pamiątkowa tablica, poświęcona pamięci Marii Skłodowskiej - Curie.

Uroczystość zagał wiceprezydent miasta Łodzi, p. Kozłowski, który wygłosił krótkie przemówienie okolicznościowe. Wiceprez. Kozłowski podkre-

ślił motywy, dla których rada przybyczna i zarząd miejski przychyliły się do wniosku o nazwanie jednej z ulic im. Skłodowskiej - Curie.

— Niechaj ta nazwa — powiedział p. Kozłowski — zdobiąca odtąd ulicę Łodzi przypomina po wsze czasy o hojnym wkładzie, jaki do skarbnicy wiedzy ogólnoludzkiej wniosła geniusz polskiej myśli naukowej, ucieleśniony w osobie Marii

Skłodowskiej - Curie.

Ogłaszam — zakończył p. wiceprezydent mowę, — że odtąd ulica Podleśna nosi nazwę Marii Skłodowskiej - Curie.

Po mowie nastąpił podniosły akt odsłonięcia tablicy, wmurowanej w ścianę szpitala „Betleem”. Odsłonięcia tablicy dokonał wicewojewoda łódzki, p. Jellinek.

Na tablicy pamiątkowej widnieje następujący napis:

„Maria Skłodowska - Curie, uczonej polska światowej sławy, odkryła rad — pierwiastek promieniotwórczy, Urodz. w Warszawie 7 listopada 1887 r., zmarła w Paryżu 4 lipca 1934 r.”

Po odsłonięciu tablicy mowy wygłosili dr. Misjon, naczelny lekarz miejskiej służby zdrowia i dr. Marzyński, jako przedstawiciel łódzkiego Tow. Przeciw rakowego.

Przedstawiciele władz i goście udali się następnie na zwiedzenie szpitala „Betleem”.

Tabliczki miejskie z nową nazwą dawnej ul. Podleśnej przybite zostaną na całej ulicy w najbliższych dniach. (1)

CZOŁOWE MIEJSCE NA CAŁYM ŚWIECIE ZAJMUJE

Znajdujemy się na krótko przed zakończeniem roku.

Zaprowadzenie, ew. zmiana systemu księgowości staje się z tym sprawa pilną.

Każdy postępowy przedsiębiorca powinien za starą metodą księgowości zerwać.

Konkurencja stara się zdobyć klienta rzekomo tanimi ofertami; klient jednakowoż nie powinien się pozwolić na błąd wprowadzić, gdyż księgowość jest sprawą ściśle poufną; eksperymentowanie jest połączone z ryzykiem.

Czołowe miejsce na całym świecie zajmuje przebitkowa księgowość szwajcarska.

Pisze się raz jeden i cała praca księgową jest tym samym załatwiona; nadto otrzymuje się codziennie bilans. Księgowość ta jest zawsze a-jour.

Szwajcarska skrócona księgowość zaoszczędza 70 proc. na czasie, pracy i kosztach.

Przepisowe zaprowadzenie zapewnienia

O. R. Pfeiffer, ul. Kopernika 57, tel. 166-83.

Komunikat Ż. T. K.

Piotrkowska 101, tel. 121-53.

Wycieczki. W sobotę, dnia 3 grudnia o godz. 16.45 wycieczka do basenu zgierskiego. Zapisy w sekretariacie tylko do piątku wiecz. W niedzielę, dnia 4 grudnia wycieczka turystyczna do Lagiewnik. Zbiórka na końcowym przystanku tramwaj. nr. 1 i 6.

Wycieczka do Zakopanego odbędzie się w dniach od 7 — 12 grudnia. Zapisy i informacje w sekretariacie.

W sobotę — Wieczór Szekspirowski. W sobotę, dnia 3 grudnia o godz. 21-ej odbędzie się w lokalu T-wa Wieczór Szekspirowski z udziałem znanego artysty A. Morewskiego i red. I. Uglera. Temat odczytu: „Szekspir w obliczu stulecia i w zwiędadle chwili”.

Kursy języków. Dziś, w środę, o godzinie 20-ej rozpoczynają się wykłady na nowym kursie języka angielskiego, dla początkujących. Przyjmuje się w dalszym ciągu zapisy na kurs języka angielskiego dla zaawansowanych oraz na tworzący się kurs języka i literatury żydowskiej.

Czytelnia pism czynna jest codziennie od 18 do 22-ej. Wstęp — bezpłatny.

Prolongata legitymacji P. Z. N. Sekretariat już prolonguje, oraz wydaje legitymacje P.Z.N. upoważniające do indywidualnej 50% zniżki kolejowej.

Sucha zaprawa narcyjska odbywa się normalnie co wtorek, o godz. 21.

Kurs przysposobienia radiowego dla przedstawicieli powiatów województwa

W obecności delegata wojewódzkiego, nac. wydziału społeczno - politycznego kpt. Kazimierza Kowalskiego oraz prezesa wojewódzkiego komitetu radiofonizacji kraju prof. Stefana Szmidta, otwarty został w Łodzi pierwszy kurs dla instruktorów przysposobienia radiowego.

Kurs ten odbywa się w świetlicy pułku Strzelców Kaniowskich, gdzie też uczestnicy — przedstawiciele wszystkich powiatów województwa łódzkiego — zostali skoszarowani.

Otwierając kurs przysposobienia radiowego prez. SZMIDT powitał delegata wojewody łódzkiego oraz uczestników, nadmieniając, że węzły współpracy zadzierżgnięte w dniu otwarcia kursu będą się stale zacieśniać.

— Pragnę podkreślić — mówił prez. Szmidt, — że będziecie panowie pionierami radiofonizacji na terenie powiatu i będziecie realizowali rzucione przez komitet hasła, a jeśli tej ważnej pracy społecznej oddacie się chętnie i rzetelnie — przy służcie się państwu i społeczeństwu.

Kończąc swoje przemówienie p. prez. Szmidt życzył uczestnikom jak najlepszych wyników w pracy na kursie i zdobycia zaszczytnego tytułu instruktora radiowego.

Następnie zabrał głos delegat n. wojewody łódzkiego kpt. Kazimierz KOWALSKI, który podkreślił rolę przodowniczą przyszłych absolwentów kursu na odcinku radiofonizacyjnym powiatów województwa łódzkiego.

— Radio — mówił kpt. Kowalski — jako najpotężniejszy instrument kultury i propagandy, instrument przysposobienia obywatelskiego, instrument przy pomocy którego żywe słowo, bez przeszkód, może dotrzeć wszędzie tam, gdzie tylko zaistniałaby jest najmniejsza nawet skomplikowany odbiornik.

Zasłużyć na najszerze rozpowszechnienie Tęgo bowiem wymaga interes państwa i społeczeństwa. Dlatego też będziecie musieli panowie w terenie usilnie pracować i torować drogę radiofonii naszej, a w dziele tym życzę wam powodzenia.

Po tych przemówieniach odbył się pierwszy wykład.

Po tygodniowym kursie uczestnicy otrzymają odpowiednie materiały oraz instrukcje dla swej pracy terenowej. Według instrukcji tych absolwenci kursu będą prowadzili pracę radiofonizacyjną na terenie powiatów, specjalnie działając na wsi. Ich zadaniem między innymi będzie organizowanie i ułatwianie ludności wiejskiej radiofonizowanie wsi i mieszkań, udzielanie pomocy przy instalowaniu odbiorników, zapoznawa-

nie ludności wiejskiej ze sposobami budowania anten i uzimienia oraz usuwania ewentualnych uszkodzeń w odbiorniku. Będą oni ściśle współpracowali z władzami państwowymi, samorządowymi, Polsk. Radiem i terenowymi komitetami radiofonizacji kraju.

Należy przypuszczać, że odpowiednio zorganizowana praca instruktorów w terenie da szybkie i owocne rezultaty na polu radiofonizacyjnym województwa łódzkiego.

Hojny dar L.E.W.K.D. dla ochotniczej straży w Radogoszczu

Zarząd Łódzkich Elektrycznych Wąskotorowych Kolejek Dojazdowych z inicjatywy dyr. Wrcdgo ofiarował ochotniczej straży pożarnej w Radogoszczu plac pod remizę strażacką i Dom Ludowy, przy ul. Jesionowej w Radogoszczu.

Wartość obiektu wynosi 3000 zł. Pozatym zarząd kolejek dojazdowych ofiaruje na ten cel 50 wagonów żwiru i kilkadziesiąt metrów szyn tramwajowych. Straż przystą-

piła już do opracowania planu budowy, aby na wiosnę roku przyszłego móc rozpocząć prace. Na ten cel straż ze swej strony przeznacza 10 000 złotych.

Zarząd ochotniczej straży pożarnej w Zgierzach łącznie z zarządem miejskim przystąpił do opracowania planu nadbudowy remizy strażackiej w Zgierzach. Roboty budowlane rozpoczną się na wiosnę. (1)

TEATRY

TEATR POLSKI

Dziś o godz. 19-ej „Most” J. Szanińskiego w abonamencie szkolnym. „Skapiec” dany będzie dziś o 20.30 a w czwartek o 19-ej. Jutro o 20.30 „Most”.

TEATR POPULARNY

W czwartek i w piątek o 19-ej kapitalna komedia Fredry „Pan Jowialski” dla szkół powszechnych. W piątek o godz. 19-ej „Skalmierzanka”. Przedstawienie abonamentowe.

WYSTĘP ORDONÓWNY

Jutro o godz. 20.45 wystąpi w filharmonii Hanka Ordonówna. Zrozumiałe jest zainteresowanie, jakie wzbudził jutrzejszy występ artystki.

CAPITOL

Dziś i dni następnych!

Słynny bohater powieści LE-BLANCA dzentelmen włamywacz, jego dążeń i kariery w superfilmie reżys. GEORGA FITZMAURICE'A

POWRÓT Arsena Lupina

Sensacja! — Emocja! — Napiecie! W rolach głównych: MELWYN DOUGLAS VIRGINIA BRUCE WARREN WILLIAM

Nadprogram: Tygodnik i kronika aktualności P. A. T.

Ceny miejsc na wszystkie seanse od 54 gr.

Odczyty

ODCZYT PREZESA HERTZA

Klub Demokratyczny w Łodzi urządza w piątek, dnia 2 grudnia r. b. o godz. 20.30 w lokalu własnym, przy ul. Kilińskiego nr. 49, parter, odczyt prezesa Mieczysława Hertza na temat: „Obecna międzynarodowa sytuacja polityczna”.

HISZPANIA W WALCE

Dnia 4 grudnia r. b. o godz. 12-ej w południe przy ul. 11 Listopada nr. 21 plk. January Grzędziński wygłosi odczyt na powyższy temat.

Pozostałe bilety do nabycia w lokalu Związku lokatorów, Piotrkowska nr. 101, w godz. 10 — 20 i w lokalu Klubu Demokratycznego, Kilińskiego 49, w godz. 19 — 21.

„ZAPISZ SIĘ NA CZŁONKA ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA PRZECIWZĘBRACZEGO”.

Przygotowania do obrony przeciwlotniczej

W każdym domu znajdować się musi odpowiedni sprzęt

W Łodzi odbywa się obecnie kontrola nieruchomości, celem sprawdzenia czy właściciele domów podporządkowali się wydanym zarządzeniom, dotyczącym obrony przeciwlotniczej - gazowej. Zarządzenia te nakładają na właścicieli domów obowiązek zakupu odpowiedniego sprzętu, jak dzwony dla alarmu pożarowego i gongi dla alarmu gazowego, bosaki, oskardy, liny, toporki strażackie, śruby ratunkowe, wia-

Wyrok śmierci nie złamał zbrodniarza

Sądzony za defraudację Pasternak zachowuje się nadal cynicznie i bezczelnie

Znów ujrzeliśmy na ławie oskarżonych Władysława PASTERNAKA, potwornego zabójcę swego sobowtóra.

Stanął przed sądem okręgowym w Łodzi pod zarzutem, który w porównaniu ze zbrodnią, sądzoną w Piotrkowie, uważać można za błahy. Cóż bowiem zna czy defraudacja wobec mordu z premedytacją? Jakiż, najsurowszy bodaj wymiar kary z art. 262 może wstrząsnąć przestępcą przed którym stoi od tygodnia widmo szubienicy, który prawdę podobnie nie marzy nawet o dożywotnim więzieniu?

Widzieliśmy z wczorajszego, krótkiego przewodu sądowego, że Pasternak uważa sprawę łódzką za rozrywkę, która wyrwała go z monotonii życia więziennego, że bardziej interesuje go publiczność na sali, niż taki czy inny wyrok. Nie zrobił nic, aby się z zarzutu defraudacji oczyścić, powiedział wyraźnie, że do tej sprawy nie przywiązuje żadnego znaczenia...

Pasternak, skuty kajdanami, pod konwojem dwóch uzbrojonych w karabiny policjantów, przewieziony został z więzienia w Piotrkowie do Łodzi.

Na salę sądową wszedł, pobrząkując łańcuchami, których jeden koniec trzymał policjant. Nie rozkuło go, a uzbrojeni posterunkowi zajęli z obu stron miejsca.

W kajdanach...

Jest w ubraniu więziennym, nosi drewniane trepy. I tu, jak w Piotrkowie, sprawia wrażenie beztroskiego, niemal wesołego. Z jego pociągłej twarzy, na której trudno by doszukiwać się śladów długiego pobytu w celi, nie schodzi półdrwiący, półszczerzy uśmiešek. Szuka wzrokiem znajomych, krewnych. Dostrzegając ich, śmieje się, kiwa uprzejmie głową. Chce widać zachować pozory, bowiem skrętnie chowa kajdany w szerokie rękawy bluzki więziennej.

Przewodniczy sprawie sędzia ŚWINIARSKI, oskarża prok. WĄSOWSKI, obronę wnosi adw. F. MISSALA, który stawał w Piotrkowie i który prowadzić będzie sprawę Pasternaka w apelacji.

Personalna oskarżonego znane: leśnik, 27 lat, karany sądownie trzykrotnie, ostatnio skazany na karę śmierci, ale wyrok jeszcze się nie uprawomocnił.

Przewodniczący odczytuje akt oskarżenia.

Pasternak, zatrudniony w fabryce wyrobów włókienniczych Piekarskiego, zdefraudował 1050 złotych, zainkasowanych w PKO dla swego pracodawcy i zbiegł. Pieniądze zwróciła Piekarskiemu rodzina oskarżonego, twierdząc, że odesłał je, tropiony przez policję Pasternak.

Skądinąd wiadomo, że po przywłaszczeniu pieniędzy, Pasternak, ścigany listami gończymi, ukrywał się w różnych miejscowościach, gdzie dokonał szeregu drobnych przestępstw, po-

przedzających zbrodnię na Jaskólskim. Tę zbrodnię, która spowodowała na niego karę śmierci...

Przewodniczący: Czy oskarżony przyznaje się do zarzucanego mu przestępstwa i chce złożyć jakieś wyjaśnienia?

„Nie będę wyjaśniał!..”

Oskarżony: Nie nie będę wyjaśniał. Wobec sprawy w Piotrkowie, ta i tak będzie umorzona!..

Przewodniczący wzywa świadków: Piekarskiego, Michalską — przyjaciółkę Pasternaka, Padowiczową — ciotkę oskarżonego i wywiadowcę policji, który prowadził dochodzenie w sprawie defraudacji.

Wszyscy świadkowie zeznają krótko, treściwie. Pasternak słucha ich obojętnie, bez zainteresowania.

Piekarski mówi o tym, jak zaangażował Pasternaka. Po dwóch tygodniach wręczył mu czek do zainkasowania w PKO. Pasternak więcej nie wrócił do biura, złożył więc zameldowanie w policji. Następnego dnia, Padowiczowa, ciotka podsądnego, przyniosła mu pieniądze, twierdząc, że jakiś nieznany jej posłał, nie przyniósł je od Pasternaka.

Michalska oświadcza, iż Pasternak przyznał się jej do popełnienia przestępstwa. Namawiała go, aby pieniądze czymprędzej zwrócił i zapewniał ją, że to uczyni.

Padowiczowa, korzystając z przysługującego jej prawa, tak jak w Piotrkowie, odmówiła składania zeznań.

Wywiadowca potwierdził szczegóły, znane z aktu oskarżenia, dodając, na pytania prokuratora, że Pasternak nie był notowany w kartotece łódzkiej i cieszył się tu raczej dobrą opinią. O jego późniejszych przestępstwach dowiedział się świadek z prasy.

W ostatnim słowie: Nic!

Przed zamknięciem przewodu sądowego, prokurator wnosi o odczytanie wyroku z rejestru karnego, gdzie figurują wyroki na Pasternaka. Wynika z niego, iż oskarżony był trzykrotnie karany przez sądy wojskowe za dezercję oraz przez sąd grodzki za kradzież.

Prokurator: Czy oskarżony odcierpiał te kary?

Oskarżony: Tak jest!..

Przew.: Co oskarżony chce powiedzieć w ostatnim słowie?

Osk.: Nic!..

Przewodniczący zamyka przewód sądowy, udzielając głosu prokuratorowi.

Mowa oskarżyciela publicznego jest również krótka. Nie wspominając zbrodni na Jaskólskim, jako późniejszej, prok. Wąsowski wskazuje na bezsporny fakt defraudacji, a wobec tego, iż do konania ona została przed upływem pięciu lat od odbycia kary za podobne przestępstwo, kradzież, wnosi o przykładne ukaranie oskarżonego.

Obronca, adw. F. Missala, nie podziela wywodów prokuratora, twierdząc, że niema mowy o defraudacji, skoro pieniądze zostały zwrócone, a niema dowodów przeciwko twierdzeniu oskarżonego, że zwrócił je sam.

— Chociaż oskarżony nie przywiązuje większego znaczenia do tej sprawy, wobec kary oczekującej go w innym procesie, moim zdaniem, każdą sprawę traktować trzeba indywidualnie, a w niniejszej niema dowodów winy. Wnoszę o uniewinnienie Pasternaka! — kończy obrońca.

Jeszcze rok więzienia

Za kilka minut sąd ogłasza wyrok.

Pasternak uznany został winnym i skazany na 1 rok więzienia.

W ustnych motywach przewodniczący zaznacza, że przestępstwo przywłaszczenia zaistniało z chwilą, gdy Pasternak pieniądze wziął i zbiegł i na tym właśnie opiera się wyrok skazujący. Pasternak, słuchając wyroku, uśmiechał się. Cóż dla niego znaczy rok więzienia?

Po sprawie, prosił woźnego, aby mu podał szklankę przegotowanej wody. Gdy woźny, w odpowiedzi na to, wspomniawszy o rodzimie, przebywającej na sali, Pasternak odrzekł:

— Nie mam już żadnej rodziny!.. Nie trzeba!..

Policjanci wyprowadzili go do aresztu, gdzie oczekiwał odejścia pociągu do Piotrkowa.

W kuluarach sądu było pełno. Wszyscy chcieli ujrzeć cynicznego zbrodniarza. Wszyscy podziwiali jego bezczelny uśmiech. Jakaś młoda, egzaltowana dziewczyna chciała za wszelką cenę porozmawiać z Pasternakiem.

— Pocóż? Cóż pani chce wiedzieć?

— Chcę wiedzieć, co czuje? Co myśli?

— Ba, gdyby to można sprawdzić!..

MORSZYN-ZDRÓJ

Najsilniejszy zdroj wód gorzkich — Radoaktywna woda hipotoniczna „MORSZYŃKA”

SEZON ZIMOWY: grudzień — luty

Wskazania: zaburzenia przemiany materii (duża, otyłość) choroby żołądka i jelit, wzdęcia, choroby nerek (kamica), schorzenia serca i naczyń, choroby kobiece, nerwice.

DOM ZDROJOWY o 120 pokojach, komfortowo urządzone, centralnie ogrzewany, winda, wszelkie urządzenia lecznicze. Ceny pokoi o 20% obniżone.

Informacji udziela: ZARZĄD ZDROJOWY i wszystkie placówki „ORBISU”

Na ławie oskarżonych

„Mikulanka -- Myj kolanka” Chciała być młodszą i zmienić nazwisko

Przed sądem okręgowym w Łodzi toczyła się w dniu wczorajszym nader charakterystyczna i nie pozbawiona akcentów humorystycznych sprawa.

Na ławie oskarżonych zasiadła Władysława MIKUŁA, bez stałego miejsca zamieszkania, oskarżona o stałszowanie dokumentów osobistych.

Któregoś dnia Mikula została zatrzymana przez policjanta, który w związku z jakimś incydentem chciał ją wylegitymować. Podała mu metrykę. Policjant od razu spostrzegł, że data urodzenia jest przerobiona z 1917 na 1918, a zamiast nazwiska Mikula, figuruje nazwisko Makula.

W związku z tym Mikulę pociągnięto do odpowiedzialności.

Przyznała się do winy i podała motywy swego przestępstwa. Przewszystkim, jak każda kobieta, pragnęła być młodszą, niż w rzeczywistości.

Przewodniczący: To tłumaczy datę, ale dlaczego oskarżona przerobiła nazwisko?

Oskarżona: Bo koleżanki zamiast Mikulanka wołały na mnie „Myj kolanka”..

Sąd nie uznał tych powodów za wystarczające i skazał naiwną oskarżoną na 6 miesięcy więzienia na 2 lata.

Siostrzeniec okradł ciotkę

która z ilości przygarnęła go do siebie

Mieszkaniec Łęczycy Ignacy CZAJA, nie mogąc w rodzinnym mieście znaleźć pracy, przyjechał do Łodzi, aby tu rozjeżdżać się. Nie mając, gdzie mieszkać, sprowadził się do swaj ciotki Ireny Dereczyńskiej, która chętnie przygarnęła krewniaka z prowinej.

Siostrzeniec okazał się jednak

nie wart miłości rodzinnej. Bo kiedy nad ranem ciotka udała się do pracy, splądrował mieszkanie i zabrawszy 700 zł. jej oszczędności, ulotnił się.

Rozpisano listy gończe i Czaję aresztowano w Warszawie.

Został skazany w Łodzi na 9 miesięcy więzienia.

„Ja was wszystkich powyrzynam” Za groźby karalne — 8 miesięcy więzienia

Przed sądem grodzkim odpowiadał w dniu wczorajszym Stanisław JURKIEWICZ, oskarżony o groźby karalne.

We wrześniu Jurkiewicz przybył do swego mieszkania w stanie mocno podchmielonym. Mając zadawniony spór ze swym sąsiadem Feliksem Fabianczykiem, Jurkiewicz, pod wpływem alkoholu stał się odważny

i wszedłszy do jego mieszkania oświadczył: „Jestem komunistą i was wszystkich powyrzynam”.

Wyprzedzając te słowa, wybił szybę w mieszkaniu Fabianczyka i zniwazył jego żonę.

Wczoraj stanął przed sądem. Został skazany na 8 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 5 lat.

Z 6 zrobiła 600

falszując dowód wpłaty na P.K.O.

Zamieszkała przy ul. Zawadzkiej nr. 30 Ryszard Mager wysłał swą pracownicę Różę BALCERZAK na pocztę z poleceniem wpłacenia na zlecenie pewnej firmy 600 złotych.

Balcerzakówna wpłaciła jedynie 6 zł., a na otrzymanym pokwitowaniu dopisała dwa zera i przerobiła

sumę wypisaną słowami, a różnicę w kwocie 594 zł. przywłaszczyła sobie. Oszustwo wyszło na jaw po kilku dniach.

W wyniku zameldowania Róża Balcerzak została aresztowana i osadzona w więzieniu do dyspozycji władz (I)

Wczoraj w Łodzi...

— Z mieszkania Marii BIAŁKOWSKIEJ (Pogonowskiego 78) skradziono różną garderobę i bieliznę ogólnej wartości około 1.000 zł.

— Na gorącym uczynku kradzieży w mieszkaniu Jana KOTKOWSKIEGO (Bieleńska 36) zatrzymano złodzieja Henryka DANKEGO (28 p. Strzelców Kaniowskich 41). Jego dwaj kompani zdolali zbiec.

Cecylia GŁOGOWSKA (Zgierska 81) zameldowała w policji, iż Stanisław TOMCZAK (Zduńska 9) wyłudził od niej pod pretekstem ożenku różne rzeczy, oraz 100 zł., a poza tym skradł jej 53 zł. i zbiegł.

— Na ul. Wileńskiej została obłana kwasem solnym Honorata KRZYWANSKA, zamieszkała w Radogoszczu.

— Na ul. Wólczańskiej został pobity Władysław CZAPCZYŃSKI (Hipotezna 25).

W domu noclegowym, przy ul. 28 p. Strzelców Kaniowskich 32 zmarła nagle 75-letnia Franciszka SZCZEPANIAK.

— Przy zbiegu ulic Rokicińskiej i Wysokiej bawiący się bez opieki na jeźdni 2-letni Zbigniew NAJDER (Kijowska 6) przejechał został przez bryczkę.

— Przy ul. Tarnowskiej 11 został przejechał przez wóz 70-letni Franciszek CIESŁAK i doznał złamania nogi.

— Na ulicy Zgierskiej przejechała została przez auto Marianna POKORSKA (Krótka 6), która doznała złamania obojczyka. (I)

Sąd starościnski skazał:

50 właścicieli sklepów na grzywny do 100 złotych, z zamianą w razie nieściągalności na areszt, za uprawianie handlu w niedzielę.

3 osoby na areszt do 7 dni za zakłócenie spokoju ulicznego, przez wywołanie bójek ulicznych.

5 ulicznych handlarzy na areszt do 14 dni za nielegalne uprawianie handlu i łamowanie ruchu ulicznego. (II)

„W.L.Z.O.”

Dziś, w środę, 30 listopada o godzinie 21-iej w lokalu własnym (Piotrkowska 86) odbędzie się herbata towarzyska, połączona z referatem dr. A. Tarlakowera n. t. „Przed decyzją o Palestynie” (Wrażenia z posiedzenia sjonistycznego akcyjnego komitetu w Londynie). Wstęp wolny dla członków i wprowadzonych gości. Zebranie towarzyskie w piątek, dnia 2 grudnia poświęcone będzie referatowi p. S. Karpowskiej n. t. „W.L.Z.O.” — historia, działalność, cele i zadania.

RADIO

DZISIEJSZY PROGRAM RADIOWY

- 5.35 Muzyka poranna (płyty) i gimnastyka.
- 11.00 „Jak tatuś Gustlika pracuje w kopalni węgla” — słuchowisko dla dzieci młodszych.
- 11.25 Angielskie piosenki (płyty).
- 12.03 Audycja południowa.
- 14.00 Muzyka symfoniczna (płyty)
- 15.00 „Nasz koncert” — audycja dla dzieci.
- 15.30 Muzyka obiadowa.
- 16.15 Dom i szkoła — gawęda.
- 16.30 Muzyka kameralna.
- 17.00 Samosiera — odczyt.
- 17.15 Francja — audycja muzyczna (płyty).
- 18.00 „Kartki z podróży po Belgii” — pogadanka.
- 18.10 Muzyka (płyty).
- 18.30 „Nasz język” — audycja.
- 18.40 „Plusy i minusy rekordów sportowych” — dyskusja.
- 19.00 Koncert rozrywkowy.
- 20.35 Dziennik wieczorny.
- 21.00 Recital szopenowski w wyk. Dygata.
- 21.30 „Literatura zwiastunką niepodległości” — wieczór literacki.
- 22.00 Pogadanka aktualna.
- 22.10 Lidia Górska (msopran) Bolesław Kopacki (flet) i Zofia Romanowska (akompaniament).
- 22.45 „Na dnie morza” — nowela Mieczysława Żydlera.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

- LONDYN (261) i DROITWICH (1506) 21.15 Oratorium Haendla „Judasz Makabeusz”
- PARYŻ (432) 21.30 „Zdobycie Troi” — opera Berlioz i „Spacery w Rzymie” — muzyka baletowa Rousseau.
- STRASSBURG (349) 21.30 „Fontanny Rzymu” — Respighiego, Rondo wiosenne Debussy’ego, Karnawał rzymski Berlioz i Symfonia Nr. 4 Brucknera.
- BERLIN (356) 20.30 Comedieta Graenera, Koncert fortepianowy A-dur Mozarta i Symfonia D-dur Brahmsa.
- MONACHIUM (405) 21.00 Cykl pieśni Corneliusa-Meissnera i Koncert fortepianowy B-dur — Brahmsa.
- WIENIEŃ (507) 20.40 Symfonia D-dur Brahmsa.
- SZTOKHOLM (426) 20.00 Symfonia C-moll Mahlera.
- RZYM (420) 21.00 „Turandot” — opera Pucciniego.

„OFIARA, DANA ŻEBRAKOWI, NIE PRZYNOSI KORZYŚCI SPOŁECZEŃSTWU”

Włókiennictwo -- przemysł kluczowy

Poprawa koniunktury gospodarczej w Polsce pod wpływem sytuacji przemysłu łódzkiego

Trzeci zeszyt „Koniunktury Gospodarczej” przynosi ciekawe dane o wpływie sytuacji włókiennictwa polskiego, a zwłaszcza łódzkiego na rozwój koniunktury w całym gospodarstwie polskim.

Wskaźnik produkcji przemysłowej w ostatnim kwartale podniósł się z 117,8 do 119,6 (rok 1929—10), czyli o półtora procent i był o 6 procent wyższy, aniżeli w trzecim kwartale roku ubiegłego. Zdaniem Instytutu Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen „utrzymanie się zwykłej tendencji produkcji w kwartale poprzednim wynikało z zbiegu czynników przypadkowych, a mianowicie z tendencji do likwidacji zapasów w grupie dóbr spożycia, głównie we włókiennictwie”.

Wskaźnik produkcji dóbr wytworzonych w kwartale sprawozdawczym okazał się wyjątkowo duży — 141,1, wobec 137,2 w kwartale poprzednim i 138,4 w pierwszym kwartale 1938 roku. Natomiast wskaźnik produkcji dóbr spożycia wzrósł w minimalnym stopniu z 107,1 w drugim kwartale do 108 w okresie sprawozdawczym, czyli o 1,7 procent, wykazując poziom o 4,5 procent wyższy aniżeli przed rokiem. W porównaniu z pierwszym kwartałem 1938 roku, kiedy produkcja dóbr spożycia osiągnęła rekordowy poziom, przede wszystkim na skutek silnego wzrostu wytwórczości włókienniczej, wskaźnik ten zmniejszył się o 1,9 procent.

Instytut Badania Koniunktur podkreśla, że powyższe niekorzystne kształtowanie się produkcji dóbr spożycia jest rezultatem zniżkowej tendencji cen głównie we włókiennictwie, co skłaniało producentów raczej do ograniczania zapasów. — W kwartale sprawozdawczym silny spadek ceny przędzy o 3 procent, ceny tkanin o 2,1 procent, ceny tkanin ze sztucznego jedwabiu o 3,8, ceny zaś tkanin z wełny o 2,5 procent. Sytuacja przemysłu włókienniczego w porównaniu z pierwszym kwartałem pogorszyła się więc znacznie. W stosunku do drugiego kwartału włókiennictwo wykazuje wzrost produkcji.

Instytut Badania Koniunktur dochodzi do wniosku, że w kwartale sprawozdawczym zbyt włókienniczy na rynku wewnętrznym uległ poprawie. Wniosek ten nie jest oparty na konkretnych obliczeniach statystycznych Instytutu, ale prosto na przypuszczeniach opartych na

przesłankach natury logicznej „wzrost wytwórczości przemysłu włókienniczego, stwierdza Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen, jest tym bardziej znamienity, że ceny bawełny w ostatnim kwartale nagle zmniejszyły i że eksport wyrobów włókienniczych w roku bieżącym wykazuje spadek w porównaniu z rokiem 1937. — Kształtowanie się produkcji w kwartale sprawozdawczym — świadczy za tym o wzroście popytu na wyroby włókiennicze na rynku wewnętrznym”.

Wydaje się, że powyższy wniosek Instytutu Badania Koniunktur, jako nie wyprowadzony metodami statystycznymi, nie jest słuszny. Instytut Badania Koniunktur nie uwzględnił pozostałości towarowych na składach fabrycznych w Łodzi oraz t. zw. zwrotów towarowych. — Innymi słowy, w Łodzi rozmiary produkcji w żadnym razie nie mogą być miernikiem rzeczywistego zbytu na rynku.

Produkcja przemysłu odzieżowego podniosła się w kwartale sprawozdawczym w związku z pomyślnym przebiegiem sezonu jesiennego o 15,9 procent przy poziomie o 5 procent wyższym, aniżeli w trzecim kwartale 1937 roku. Tużaj, jak już donosiliśmy odpowiednikiem wzrostu

produkcji był wzrost zbytu.

Do jakiego stopnia sytuacja włókiennictwa decydująco wpływała na kształtowanie się koniunktury w kwartale sprawozdawczym wystarczy zwrócić uwagę na fakt, że kształtowanie się wskaźnika kosztów utrzymania jest wykładnikiem sytuacji we włókiennictwie. Pod wpływem bowiem obniżki cen tkanin zmniejszył się również wskaźnik kosztów odzieży i obuwi. Ogólny wskaźnik kosztów utrzymania wykazał w tych warunkach lekki spadek z 60,8 do 60,6.

Pomimo powyższych niekorzystnych ustaleń Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen stwierdza, że stojmy obecnie w obliczu poprawy gospodarczej, która wyrazi się w pierwszym rzędzie w poprawie sytuacji włókiennictwa. — Poprawa koniunktury winna na stąpić na skutek przeobrażeń gospodarczych, jakie w ostatnich czasach zachodzą w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. W Stanach Zjednoczonych, stwierdza Instytut, nastąpiła oddawna przewidywana samorzutna poprawa gospodarcza, spotęgowana w ostatnich miesiącach przez wydatkowanie przez rząd dużych sum na inwestycje publiczne. Bezpośred-

nim wynikiem tej poprawy był wzrost cen metali kolorowych. Skutki tej poprawy nie dały się jeszcze bezpośrednio odczuć w krajach europejskich, lecz już widać symptomy poprawy co wyraża się w pierwszym rzędzie na rynku surowców włókienniczych, gdzie w ostatnich tygodniach notowania są mocniejsze.

Jak wiadomo, wzmocnienie się tendencji cen surowców włókienniczych jest z reguły poważnym bodźcem do ożywienia produkcji włókienniczej. Dlatego też należy przypuszczać, że rozpoczęcie się sezonu letniego we włókiennictwie zbiegnie się z dużym ożywieniem gospodarczym.

Ciekawy wniosek Instytutu Badania Koniunktur odnosi się do wpływu wypadków politycznych czechosłowackich na sytuację gospodarczą. — Wbrew przypuszczeniom, wypadki polityczne, poza przejściowymi wahaniem kursów giełdowych nie wywarły większego wpływu na sytuację gospodarczą, co wskazuje na dużą odporność naszego organizmu. W tym względzie Instytut Badania Koniunktur nie docenił wpływu powyższych wypadków na sytuację drobnego przemysłu, który, jak wiadomo, odczuł okres września i października.

Nowy podatek obrotowy

Podwójne opodatkowanie komis. — Ulgi dla spółdzielni. — Zwolnienie przy eksporcie

Związek izb przemysłowo-handlowych przesłał min. skarbu uwagi do projektu rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku obrotowym, które ma obowiązywać od 1 stycznia 1939 roku.

Jak wiadomo, zamiast istniejącego dotychczas dokładnego wyliczenia przedsiębiorstw i zajęć, podlegających opodatkowaniu — wprowadzona zostaje ogólna zasada, określająca przedmiot opodatkowania. Związek izb podkreślił m. in., że dla uniknięcia wszelkich wątpliwości na temat zaliczenia danych świadczeń i usług do opodatkowania — rozporządzenie winno wyraźnie określić, że przedmiotem opodatkowania będą tylko takie świadczenia rzeczy i usług, które odpowiadają wszystkim następującym czterem warunkom ustawowym, a mianowicie: 1) są świadczeniami prywatno - praw-

nyimi, 2) zawodowymi, 3) oddatnymi i 4) wykonywanymi na obszarze państwa.

Rozważając poszczególne przepisy projektu związek zgłosił zastrzeżenia co do możliwości podwójnego opodatkowania przedsiębiorstw zagranicznych, posiadających w Polsce składy komisowe lub konsygnacyjne. Poprawki związku wprowadzają pewne rozszerzenie pojęcia kredytu dłużniczego oraz przewidują zwolnienie od podatku obrotowego: przy transakcjach eksportowych — prowizji i wynagrodzeń za pośrednictwo, a w przedsiębiorstwach ekspedycyjnych — kosztów ubezpieczenia, cła, przewozu obcymi środkami komunikacyjnymi itp.

Prócz tego związek wskazał na konieczność zwolnienia od podatku składek i opłat, pobieranych przez stowarzyszenia za świadczenia przewidziane w statutach tych stowarzyszeń oraz wyłączenia z obrotu opodatkowanego szeregu opłat, jak opłaty na Czerwony Krzyż i Fundusz Pracy oraz podatku węglowego i opłat stempowych. Zdaniem związku, konieczne jest podkreślenie w rozporządzeniu, że z obrotu, podlegającego opodatkowaniu wyłączony zostaje również sam podatek obrotowy.

W sprawie stosowania stawek podatku, związek wypowiedział

się przeciwko możliwości stosowania wyższej stawki (3 proc. zamiast 2,1 proc.) w odniesieniu do przedsiębiorstw budowlanych oraz (3 proc. zamiast 1,25 proc.) w stosunku do obrotu ze sprzedaży urządzeń i maszyn montowanych u odbiorcy. Specjalnie silne zastrzeżenia zgłosił związek przeciwko zbyt liberalnemu stanowisku projektu wobec spółdzielni, które według projektu miały korzystać z ulg podatkowych nawet w wypadku prowadzenia ksiąg nierzetelnych

GIEŁDA ZBOZOWA	
Zyto	14.25 — 14.50
Pszonica	(nie notow.)
Gryka	18.25 — 18.75
Owies I	16.25 — 16.75
Owies II	15.25 — 15.75
Mąka pszenna I gat. wyciagowa	
35%	40.00 — 41.00
Mąka psz. 30%	41.00 — 42.00
I gat. 50%	36.25 — 37.25
I gat. A. 65%	34.50 — 35.50
II gat. 35—65%	31.25 — 32.25
II gat. A 50—85%	24.25 — 25.25
III gat. 65—70%	22.00 — 23.00
Mąka psz. pastewna	12.00 — 14.00
Mąka psz. raz. 95%	26.50 — 27.50
Mąka żytnia I gat.	26.25 — 27.25
Mąka żyt. I gat. A	24.75 — 25.50
razowa 95%	20.00 — 20.50
II gat. 50—55%	19.00 — 20.00
Jęczmień brow.	17.25 — 17.75
Jęczmień przem.	15.25 — 15.75
Otręby żytnie	9.50 — 9.75
Otręby pszenne gr.	9.00 — 9.25
Otręby pszenne śr.	8.75 — 9.00
Otręby psz. mialkie	10.00 — 10.25
Kasza gryczana	34.00 — 35.00
Mak niebieski	73.00 — 77.00
Gorzyczka	41.00 — 43.00

Zagraniczne majątki

można zgłaszać w bankach dewizowych

Z uwagi na zbliżający się ostateczny termin 10 grudnia zgłoszenia mienia posiadanego za granicą, należy zaznaczyć, że banki dewizowe mogą skrupować podlegające obowiązkom zgłoszenia zagraniczne pieniądze zarówno jak i pośredniczyć przy realizacji wszelkiego innego posiadanego za granicą mienia, podlegającego zgłoszeniu, pod warunkiem odkupienia dewiz, uzyskanych z realizacji — zarówno wówczas, gdy mienia tego jeszcze nie zgłoszono Bankowi Polskiemu,

jak i po dokonaniu zgłoszenia.

W tym ostatnim wypadku winna osoba, która dokonała zgłoszenia, przedstawić Bankowi Polskiemu potwierdzenie banku dewizowego o dokonaniu odsprzedaży dla otrzymania od Banku Polskiego dowodu dopełnienia obowiązków, przewidzianych w rozporządzeniu.

Mienie posiadane za granicą, odsprzedane bankowi dewizowemu przed zgłoszeniem w Banku Polskim, nie potrzebuje być więcej zgłaszane.

Rynek pieniężny

Urzędowa cedula giełdy warszawskiej

Na wczorajszym zebraniu giełdy walutowo - dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była mocniejsza, przy obrotach większych. Notowano: Amsterdam 289,25, Bruksela 89,95, Londyn 22,78, Nowy Jork 5,31,72, Nowy Jork - kabel 1,31,40, Oslo 124,20, Paryż 13,90, Praga 18,20, Sztokholm 127,41, Zurych 120,15. Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5,28, kanadyjskie 5,24, floreny hol. 288,25, franki franc. 13,84, szwajcarskie 120,95, funty ang. 24,69, gułdony gdańskie 99,75, belgi 89,70, korony czeskie odcinki do 100 koron 10,40, norweskie 123,55, duńskie 109,95, szwedzkie 126,80, hrywulskie odcinki do 100 lirów 18,70, marki fińskie 10,70, niemieckie srebrne 89.

PAPIERY PROCENTOWE

Dla papierów procentowych tendencja była utrzymana, przy większych obrotach 4 i pół wewnątrz. Notowano: 3 proc. inwest. I em. 83,50, seria 93, II em. 82,50, 4 i pół proc. wewnątrz na 4,675, 4 proc. konsolid. 86,25, 5% Warszawy z roku 1933 — 72,50, odc. po 1,000 zł. — 73,50, 4 i pół proc. ziemskie 64,25, 6 proc. Lublina z roku 1933 62,25.

AKCJE

Na rynku akcyjnym tendencja była mocniejsza, przy większych obrotach akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 131,50, Bank Handlowy 50, Bank Zachodni 39,25, Modrzewów 20,50, Ostrowiec 65,50, Haberbusch 61, Węgiel 35 — 35,25, Lilpopy 90,50 — 91, Starachowice 43,75 — 44,25, Żyrardów 60,25 — 60,50.

W obrotach prywatnych: 3 proc. renta ziemska odcinki po 5,000 złotych — 53,50, po 1,000 zł. — 53,83, po 500 zł. — 60, po 100 zł. — 83,50 — 83,75, Rudzki 11,75, Cukier 36 — 36,25, Norblin 93.

GIEŁDA ŁÓDZKA

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano:

	trans. sprzedaż kupno
Dolarówka	42,25
Inwest. I em.	83,75
Inwest. II em.	82,75
Konsolidac.	86,50
Wewnętrzna	85,00
Bank Polski	131,00 130,00

Tendencja cokolwiek mocniejsza.

NOTOWANIA BAWELNY

LIVERPOOL. Otwarcie z dnia 29.XI Grudzień 4,83, styczeń 4,82, marzec 4,84, maj 4,80, lipiec —, październik 4,60.

BREMA. Otwarcie z dnia 29.XI Grudzień —, styczeń 9,00, marzec 9,23, maj 9,31, lipiec 9,36, październik 9,28.

PRZED WYBORAMI

Każdy, kto pragnie poznać programy i ewolucję ideową polskich stronnictw politycznych w ostatnim dziesięcioleciu, przeczytać powinien książkę S. Babada p. t. „Nowe oblicze Polski”. „Nowe oblicze Polski” nabiera szczególnej aktualności w obliczu zbliżających się wyborów samorządowych. Cena zł. 2. Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Akcje — nadal mocne

Pożyczki doznały lekkiego osłabienia

Na rynku walorów tendencja dla papierów wartościowych była niejednolita. Kursy pożyczek procentowych po onegdajszym zwycięstwie, doznały lekkiej reakcji. Natomiast akcje były w dalszym ciągu mocne, przy czym zanotowano wzrost zapotrzebowania.

4 i pół proc. państwowa pożyczka wewnętrzna obniżyła się o 25 pkt. Obracano nią po 64,50 w płaceni, 65 w żądaniu.

3 proc. pożyczka inwestycyjna straciła 25 pkt. I em. obracano po kursie 83,25 kupno, 83,75 sprzedaż, zaś za II em. płacono 82,25, żądano 82,75. Seriami I em. obracano po 92,75 i 93,25, II-em em. nie notowano.

4 proc. pożyczka konsolidacyjna również straciła 25 pkt. Obracano nią po kursie 66 kupno, 66,50 sprzedaż.

4 i pół proc. listy zastawne ziemskie ser. V obniżyły się nieznacznie. Spadek kursu w stosunku do poprzedniego wyniósł 15 pkt. i pła-

cono za nie 64, żądano 64,50.

5 proc. listy zastawne m. Warszawy miały tendencję niejednolitą: grubsze odcinki straciły 50 pkt. i obracano nimi po 72,25 w płaceni, 72,75 w żądaniu. Natomiast drobne odcinki tych listów nie zanotowały zmian i nadal płacono za nie 73,25, żądano 73,75.

3 proc. rentą ziemską obracano po 53,25 kupno, 53,75 sprzedaż za odcinki 5 tys. — 53,65 kupno, 54,15 sprzedaż za odcinki po tysiąc — 59,75 kupno, 60,25 sprzedaż za pięć setki i 88,25 kupno, 88,75 sprzedaż za setki.

Na rynku akcyjnym, jak wspomnieliśmy, tendencja mocniejsza. Akcje Banku Polskiego poprawiły się o dalsze 50 pkt. osiągając kurs 131 w płaceni, 132 w żądaniu. Bankiem Handlowym obracano po 49,50 kupno, 50,50 sprzedaż. Bankiem Zachodnim po 38,75 w płaceni, 39,75 w żądaniu, zaś akcjami Zakładów Żyrardowskich po kursie 60 w kupnie, 61 w sprzedaży.

Pilkarze jada do Wrocławia

Dwa lata temu gościli w Warszawie pilkarze Wrocławia i niesłusznie przegrali mecz 0:1. Dnia 4 grudnia we Wrocławiu ma się odbyć rewanż.

Skład naszego zespołu przedstawia się następująco: Rudnicki, Szczepaniak, Giwartowski, Sochan, Nyz, Drabiński, Kisielewski, Kula, Odrowąż, Przybysz, Jaźnicki. Drużyna ta pokonała Łódź 5:1.

Łódź—Warszawa w tenisie stołowym

W najbliższą niedzielę odbędzie się w Warszawie mecz międzymiastowy tenisa stołowego Warszawa — Łódź. Drużyna łódzka wyjeżdża do Warszawy w składzie: Hoffman (KPW), Osiecki (Oratorium) i Josko wicz (Hakorb).

Po meczu z Warszawą ping-pongiści łódzcy rozegrają w dn. 11 grudnia mecz z Pomorzem w Toruniu, w dniu 18 grudnia z Krakowem w Łodzi i w styczniu z Częstochową w Częstochowie.

9 meczów reprezentacyjnych piłkarzy Niemiec

Dziewięć międzymiastowych spotkań zakontraktowano już dla piłkarskiej reprezentacji Niemiec, a mianowicie:

29 stycznia w Brukseli — Niemcy — Belgia.

26 marca we Włoszech — Niemcy — Włochy i Niemcy — Luksemburg w Luksemburgu.

23 kwietnia w Paryżu — Niemcy — Francja.

22 czerwca w Oslo — Niemcy — Norwegia.

25 czerwca w Kopenhadze — Niemcy — Dania.

27 sierpnia w Sztokholmie — Niemcy — Szwecja.

15 października w Jugosławii — Niemcy — Jugosławia oraz Niemcy — Szwajcaria w Szwajcarii.

Rak wcześniej rozpoznany może być wylaczony!

Przygotowania Łodzi do meczu Polska-Estonia

W poniedziałek rozpoczyna się już przedsprzedaż biletów

Okreagowy związek bokserski czyni intensywne przygotowania organizacyjne do meczu międzymiastowego Polska — Estonia w Łodzi, który odbędzie się już w przyszłą niedzielę, 11 b. m. i rozpocznie się w hali sportowej w parku im. Poniałowskiego o godzinie 18-ej. Wszystkie miejsca będą numerowane, przy czym w hali będzie mogło się pomieścić około 2,500 osób. Hala będzie udekorowana, a przed rozpoczęciem walk odegrane zostaną przez orkiestrę hymny państwo we.

Przedsprzedaż biletów na mecz Polska—Estonia rozpocznie się w poniedziałek w firmie „E. Stibbe“, Płotkowska 130. Ceny biletów będą bardzo przystępne.

*
Mecz bokserski Polska B — Holandia odbędzie się 15 stycznia w Łodzi. W dniu 16 stycznia Polska A walczyć będzie ze Szwecją w Sztokholmie.

*
W drużynowych mistrzostwach Polski odbędą się w niedzielę, 4 12, ostatnie eliminacje, a mianowicie we Lwowie Lechia zmierzy się ze Zw. Strzeleckim z Janowej Doliny, w Inowrocławiu Gopłania spotka się z Elektrytem, a w Krakowie Wisła walczyć będzie z Wartą. Drużyna poznańskiego HCP, za kwalifikowała się już uprzednio do finałów.

*
Podczas rozmów, jakie były przeprowadzone pomiędzy „führerami“ boksu niemieckie-

go i polskiego z okazji meczu we Wrocławiu, wyłonił się ciekawy projekt. Chodzi o mecz juniorów Polska — Niemcy. Byłby to pierwszy tego rodzaju mecz w historii boksu amatorskiego. Podobne spotkanie może mieć swe dobre i złe strony. Niewątpliwie obu związkom chodzi o zachęcenie juniorów do pracy.

Związkom zależy, aby najmłodszy pięściarz jaknajwcześniej nabrali rutyny międzynarodowej. Ale tu właśnie leży niebezpieczeństwo. Czy juniorom nie przewróci się w głowie...?

Regulamin podobnego spotkania musiałby być bardzo starannie przemyślany. Należałoby określić ściśle wiek zawodników, gdyż junior jest pojęciem rozległym. Niewątpliwie do takie-

go meczu nie można dopuścić ani za młodych, ani zbyt dojrzałych chłopców. Naszym zdaniem, do reprezentowania drużyny juniorów winni być do puszczenia zdobywcy „pierwszego kroku“, czy też mistrzowie czy wicemistrzowie klasy B.

Przy wyborze drużyny „młodych“ P. Z. B. winien przede wszystkim wystawiać młodzieńców, którzy wyróżniają się techniką, a to w tym celu, aby właśnie zachęcić ogół juniorów do pracy nad technicznym wyszkoleniem. Może dzięki temu nasze pięściarstwo poszłoby właśnie w kierunku klasycznego boksu, a mniej hołdowałoby silnym ciosom. Jeśli takby się stało, mecz juniorów Polska — Niemcy przysłużyłby się niewątpliwie naszemu pięściarstwu.

Likwidacja mistrzostw Polski w drużynowej konkurencji tenisowej?

Dnia 11 grudnia r. b. odbędzie się w Warszawie doroczne walne zgromadzenie członków Polskiego związku tenisowego. Omawiana ma być przede wszystkim sprawa ew. likwidacji drużynowych mistrzostw Polski w tenisie.

Sprawa ta dyskutowana jest od wielu lat i dotychczas nie znaleziono właściwego jej rozwiązania. Tymczasem sytuacja pogarsza się z roku na rok i dziś już drużynowe mistrzostwa Polski są właściwie fikcją, z którą należałoby raz skończyć. — Dość stwierdzić, że Legia zdobyła w roku bież. mistrzostwo, wygrywając walkowerami półfinał i finał. Szereg mniejszych klubów nie jest w stanie wysyłać swych zawodników na rozgrywki do innych miast, gdyż nie ma na to odpowiednich środków. Mecze tenisowe, w któ-

rych biorą udział zawodnicy o nieznanych nazwiskach, nie wzbudzają najmniejszego zainteresowania i trybuny świecą pustkami, a kluby ponoszą dotkliwe straty.

Jakie jest wyjście z sytuacji? Likwidacja mistrzostw drużynowych?

Za wszelką cenę należałoby tej ewentualności zapobiec. — Trzeba znaleźć jakieś wyjście z honorem. Można np. przeprowadzić reformę w tym duchu, aby mniejsze kluby z jednego okręgu wystawiały wspólną drużynę i wspólnymi siłami brały udział w mistrzostwach. Gdyby i to zawiodło, można spróbować zastąpić spotkania klubowe meczami międzymiastowymi. — Niewątpliwie mecz Warszawa — Lwów, czy Lwów — Katowice itp. zgromadziłby więcej widzów, niż spotkanie

AZS-u lubelskiego z Warszawianką...

Sejmik tenisistów będzie musiał zastanowić się nad tą sprawą, ale projekty trzeba już dziś opracowywać i nie czekać na ostatnią chwilę.

Jakie będą ceny w Zakopanem podczas mistrzostw narciarskich FIS

W związku z powierzeniem polskiemu zw. narciarskiemu organizacji zawodów FIS w dniach od 7 do 20 lutego 1939 r. w Zakopanem i potrzebą uregulowania stosunków kwaterunkowych na ten okres wojewoda krakowski dr. J. Tymiański wydał zarządzenie, które brzmi:

1) Dla skoncentrowania spraw związanych z zawodami FIS a w szczególności celem przygotowania i przeprowadzenia akcji zakwaterowania i zaoprowizowania uczestników zjazdu FIS w Zakopanem powołuje do życia z siedzibą w Zakopanem specjalną komisję kwaterunkowo - aprowizacyjną z delegowanymi przez mnie komisarzem jako przewodniczącym na czele.

2) W wykonaniu powyższych zadań przysługiwać będą powyższej komisji uprawnienia: a) Ujęcie w ewidencję kwater we wszystkich hotelach, pensjonatach, zajazdach i schroniskach w Zakopanem, Kościelisku, Jaszczurówce i Poroninie i położenie na ich właścicieliach obowiązku zarzerowania do dyspozycji komisji na czas zawodów pola wyjętych w ewidencję kwater i pomieszczeń, b) Należności ustalone przez komisję za kwatery zarzerowane i pomieszczenia mogą przewyższać obowiązującą taryfę najwyżej o 10 proc., c) Kwatery i pomieszczenia zajęte przez komisję a nie wynajęte i niezadatkowane do 20 stycznia 1939 r. przez osoby wskazane przez komisję, mogą być zadysponowane przez zarząd odpowiedniego hotelu, pensjonatu, względnie zajazdu.

3) W zakresie spraw aprowizacyjnych przysługiwać będzie komisji uprawnienie normowania z urzędu wysokości cenników potraw i napojów w restauracjach, hotelach, pensjonatach, zajazdach i schroniskach w miejscowościach wymienionych w art. 3 lit. a.

4) Komisji przysługiwać będzie prawo uregulowania na czas zawodów wynagrodzenia za usługi do-

roczarzy, posłańców itp.
5) Nie stosujący się do niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego zasadzie zarządzeń karani będą przez właściwą powiatową władzę admin. ogólnej grzywną do 500 zł lub karą aresztu do dni 14 albo obydwiema karami łącznie.

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie z dniem 22 listopada.

Zakopiańskie gremium właścicieli hoteli i pensjonatów ustaliło następujący cennik na sezon zimowy 1939 r.: Za pobyt w pensjonacie jednej osoby z całodziennym utrzymaniem w kategorii 1-a (luksusowa) od 11 do 17 zł, 1-b od zł. 10 do 13, w kategorii 2 od zł. 8 do 11, w kat. 3 od zł. 6 do 8,50, w kat. 4 od 5 do 6,50.

Za apartamenty i pokoje z łazienkami lub luksusowe urządzone ceny według umowy. W czasie od 22 grudnia do 2 stycznia wolno pobierać dodatek świąteczny w wysokości 20 proc. od cen zasadniczych. Prócz tego gość opłaca wynagrodzenie dla służby, które wynosi tygodniowo w myśl umowy zbiorowej: w pensjonatach kat. 1-a (luksusowych) 8,50 zł., w kat. 1-b 7,30 zł., w kat. 2 4,70 zł., w kat. 3 i 4 2,80 zł. W razie gdy w pokoju mieszka więcej niż jedna osoba wynagrodzenie łącznie dla służby powiększa się o 50 proc.

Zarząd miejski w Zakopanem podjął gruntowną przebudowę urządzeń małego stadionu sportowego przy ul. Kościuszki. Przebudowa wiąże się z zapowiedzianymi na luty przyszłego roku zawodami w jeździe figurowej parami o mistrzostwo Europy. Przebuduje się szatnie, garderoby i bufet i wybuduje się nowa trybuna, te będą zaopatrzone w kryte łóża reprezentacyjne i łóża dla prasy, a nad to otrzymają one specjalne urządzenia dla transmisji radiowych. Przebudowa ukończona zostanie w drugiej połowie grudnia r. b.

Nowe zniżki kolejowe od jutra dla łódzkich narciarzy

Z dniem jutrzejszym, t. j. 1 grudnia r. b. wchodzi w życie nowe przepisy o zniżkach kolejowych dla członków Polskiego Związku Narciarskiego i jego oddziałów (w Łodzi: PTT., Geyer, Makabi i Bar-Kochba), odbywającym podróże w celu uprawiania sportu narciarskiego.

Nowe zarządzenie opiera się na zasadach dotychczasowych, stosowanych od r. ub., a uzupełnionych następującymi zmianami:

1) rozszerzono zakres stacji do celowych o ziemie Zaolzańskie i Czadeckie, 2) uproszczono system odprawy za biletami powrotnymi, usuwając osobne bilety powrotne, a wprowadzając bilety normalne, ważne na bezpłatny powrót w terminie weekendu i 3) obniżono należność za książeczkę do zł. 7,50 i znosząc opłatę 50 gr. w formie nalepki na legitymacjach PZN.

ULGĘ 50 PROC. (tablica 7 W) stosuje się w dwójakiej formie, a mianowicie:

a) do przejazdów odległych za wykupieniem biletu ulgowego na przejazd jednorazowy, osobno w kierunku do punktu narciarskiego i osobno na przejazd napowrót,

b) do przejazdów lokalnych, za wykupieniem do narciarskiego punktu normalnego, uprawniającego do bezpłatnego powrotu. —

Ulgę za przejazdy odległe, ważną jest we wszystkich trzech klasach pociągów zarówno osobowych jak i pośpiesznych, przy czym z Łodzi można jechać do stacji:

Biały Dunajec, Brosznów, Bystra, Bystra - Wilkowice, Bystrzyca n. O., Chabówka, Ciecina, Czarne k. Zwardonia, Delatyn, Dłbo, Dobra k. Limanowej, Dolina, Dora, Dziechcinka, Gnojnik, Golezów, Grodziec Śląski, Gródek Śląski, Hrebenów, Hucisko, Jabłonka Niżna, Jabłonków, Jamna, Jaremcze, Jaremcze Wodospad, Jawora, Jaworze - Jasienica, Jeleśnia, Jordanów, Kamień Dobosza, Kasina Wielka, Komańcza, Krynica, Krynica Wieś, Lasek, Lubiąż, Ławoczne, Łodygowice, Łojowa, Łomna Dolna, Łomnica, Lososina Wielka, Lubków, Maków Podhajański, Mikuliczyn, Mikuszewice, Milik, Miłówka, Mosty Śl., Mszana Dolna, Muszyna - miasto, Nadwórna, Nowy Łupków, Nowy Targ, Obłaziec, Osiedlec, Pietrzykowiec, Piwniczna, Piwniczna - Zdrój,

Podleśniów, Podgórze, Połana, Poronin, Powroźnik, Rawa Wyżna, Rabka, Rabka - Zaryte, Rachin, Radziechowy, Wieprz, Rajcza, Rokiciny Młp., Rozłózc, Rożnów, Krechowice, Różanka, Rytro, Serafinów k. Zwardonia, Sianki, Sieniawa, Skalité, Skoczów, Skole, Sławsko, Sokoliki Górskie, Sól, Stary Sącz, Sucha, Synowództwo Wyżne, Szaflary, Szaflary Wieś, Świerczynowiec, Tatarów, Trzyciesz, Tuchola, Turka n.Ś. Tymbark, Ustroń, Wałpica, Wędrzynia, Węgierska Górka, Wierchomla, Wisła, Wisła Głębsza, Wołosianka, Worochta, Woronienka, Wygoda, Zakopane, Zwardon, Żegiestów, Żegiestów - Zdrój, Żeniec i Żywiec.

Ulgę na przejazdy lokalne ma zastosowanie również w trzech klasach i to w pociągach zarówno osobowych jak i pośpiesznych, ale z Łodzi można jechać tylko do trzech punktów, przewidzianych na weekend, a więc do Gór Świętokrzyskich (st. Klece), Kunów i Zagnańsk.

Warunki stosowania ulg, są te same co w latach ubiegłych i uwiidocznione w książeczkach narciarskich, tak popularnych w świecie sportowym.

Na Gwiazdkę! **RESZTKI** wełniane i jedwabne oraz towary wysortowane **wszysty wspaniały i piękny** **L. LIPKINDA** **NOWOMIEJSKA 19** Ceny rewelacyjnie niskie!

Zima się zbliża

Dzwi i okna uszczelnione
bezkompromisywnym systemem
A. Frydenkonia
chronią niekwalifikowane od wiatru, zimna, i kurzu. — Trwałość długoletnia.
Dzwonić 173-57
w soboty tel. 222-72

DOKTOR KLINGER

SPECJ. CHOR. WENERYCZNYCH, SEKSUALNYCH I SKÓRNYCH (włosów) przeprowadził się na ul. Przejazd 17 GODZINY PRZEJAZD: od 9-11 i od 6-8. — Tel. 132-28.

PROSZKI MIGRENO-NERVOSIN
KOCUTEK
GASECKIEGO
GRYPA, PRZEZIĘBIENIE
BOLE GŁOWY, ZĘBOWITPA
LADAJĄC PROSEKÓW TYLKO W HIGIENICZNYCH TOREBRACH.

SANATORIUM „TEOFILÓW” (pod Łodzią) czynne cały rok

dla nerwowo i psychicznie chorych. REKONWALESCENTÓW I NIEDOROZWINIĘTYCH DZIECI
D-ra A. SZMIRGELDA
Łódź, Śródmiejska 27, tel. 151-89

SEKCJA **pielęgniarek i higienistek** poleca pielęgniarki Prywatne pogotowie Lekarskie Legionów 6 **tel. 12-333**

DR. MED. **S. Kryńska**
Chor. skórne i weneryczne (kobiety i dzieci)
Stenkiwleczka 34 telef. 145-10
przyjmuje od 12-1 i od 3-4.

Dr. med. **HELLER**
Spec. chorób wenerycznych, mozołopielowych i skórnych
Traugutta 8. Tel. 179-89
Przyjmuje od 8-11 i 4-8 wiecz. w niedziele i święta od 10-1 pp.

Dr. J. Nadel
AKUSZER-GINEKOLOG
przyjmuje od 10-12 i od 4-8 w
Andrzeja 4, tel. 228-92

DO PALESTYNY
indywidualne wyjazdy w dowolnym terminie załatwia najszybciej i najsprawniej
POLTOUR - Polskie Biuro Podróży
ŁÓDŹ, TRAUGUTTA 2. — — Telefon 107-86.

TRIO RADIO
Pierwsza w Polsce 2 lampowa 5-cio obwodowa superheterodyna
Wydajna — tania, ekonomiczna. Wszystkie zalety wielolampowych superów.
TRIO SPÓŁKA INŻYNIERÓW ELEKTRYKÓW

Przedstawicielstwo „ALFA-RADIO” Centrala: Nawrot 1, tel. 183-60 i 183-71 na Wojew. Łódzkie — wł. Mikołaj Ritt — Filia: Piotrkowska 287, tel. 124-68

ZAMIAST ODPISAĆ LUB ODRYSOWAĆ — **korzystaj z fotokopii „INTRO”**
Zamówienia od 2.— zł. przyjmują:
Zakład fotogr. „A. B. C.” PRZEJAZD 1
INSTYTUT »INTRO« PIOTRKOWSKA 89
Skład przyb. fotogr. J. MORGENSTERN PIOTRKOWSKA 40

KINO TON
Dzisiaj premiera! Gigantyczne arcydzieło filmowe reż. Archie Mayo
„MARCO POLO”
Bohaterski epos, pełen brawury i junactwa owiany czarem wschodniego romantyzmu. — W rolach głównych: Garry Cooper, Sigrid Gurie i Basil Rathbone
Pocz. w dni powsz. o g. 4, w soboty o g. 2, w niedziele i święta o 12

KINO OAZA
Dzisiaj premiera! Wielki szpiegowski film p. t.
„LINIA MAGINOTA”
W rolach główn. **VERA KORENE** i **Victor Francen**
11 LISTOPADA 16

WYSIEDLENIEC z Niemiec poszukuje przyzwoitego pokoju w zamian za lekcje angielskiego i niemieckiego. Oferty sub „Angielski”. 380-3
POKÓJ umeblowany z niekrepującym wejściem, z telefonem do wynajęcia. Przejazd 49, m. 6. Telefon 212-64. 000-3

KINO MIMOZA
Od wtorku 29 listopada do poniedz. 5 grudnia Potężny dramat lotniczy p. t.
DZIEWCZYNA SZUKA MIŁOŚCI
W rolach gł.: Tamara Wiszniewska, Mieczysław Cybulski, Wysocka i wielu in.
Nadprogram: **Atrakcje Broadwayu**
Następny progr.: **Kobiety nad przepaściami**

DR. MED. **WI. ŻADZIEWICZ**
wznowił przyjęcia
STOMATOLOG
Spec. chor. i chr. zębów i jamy ustnej
Piotrkowska 164, telef. 125-26
przyjm. od 3-7.

Ogłoszenia drobne

3 POKOJE z kuchnią, wszelkie wygody, centralne ogrzewanie, bieżąca woda ciepła, w nowoczesnym domu. Wiadomość: tel. 265-78, od 5-6-ej.

POKÓJ eleg. umeblowany, osobne wejście, telef. i łazienka, ew. z utrzymaniem. Grynstałaj. Zagajnikowa 16, tel. 186-79. 966-3

POKÓJ do wynajęcia dla eleganckiego pana. Al. Kościuszki nr. 29 front, m. 3, od 2-4.

POKÓJ umeblowany z wszelkimi wygodami i niekrepującym wejściem do wynajęcia. Andrzeja 31, m. 2.

TYLKO REKLAMA w dziale DROBNYCH OGŁOSZEŃ GŁOSU PORANNEGO daje odpowiednie rezultaty!

OKAZYJNIE sprzedam kredens orzechowy, stół okrągły, 6 fotelików i tapczan orzechowy w dobrym stanie. Zawadzka 23, m. 51.

BUCHALTER-BILANSISTA, pierwszorzędną siłą, przyjmie pracę godzinową lub całodzienną. Pośrednictwo będzie wynagrodzone. Telefon 240-30. 5070-3

ZGUBIONO kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej z dn. 29.I.1927 r. nr. 41069 na nazwisko Lipniewski Margulies, Piotrkowska 111.

POWIEKSZAMY PRODUKCJĘ **KOKSU GRUBEGO**
z najlepszych gatunków węgla. Dostawa na miejsce w wozach ogumionych.
SPRZEDAŻ HURTOWA I DETALICZNA po cenach najniższych.
GAZOWNIA MIEJSKA w ŁODZI
ul. Targowa 18. telefon 255-30

KINO TEATR METRO
PRZEJAZD 2

Dzisiaj i dni następnych!
„PIĘTNO PRZESZŁOŚCI”
Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci w nią kamieniem!
BETTE DAVIS w roli kobiety, która kochała, nienawidziła, upadała i zwyciężyła.
BETTE DAVIS w filmie p. t.

CORSO
Początek seansów o godz. 4 po poł. W soboty i niedziele — o godz. 12.
CENY MIEJSC OD 50 GROSZY

Dzisiaj premiera! Emocja! — Humor! — Sensacja!
Wzięte z prawdziwego życia (Nawrócony Grzesznik) wg. głośnej powieści amerykańskiej p. t.
„BYŁEM GANGSTERIEM” W r. gł. **Edward G. Robinson** w roli przestępcy, który postanowił być uczciwym. Połączenie napięcia, emocji i żywiołowego humoru.
Następny program: **„ZORRO”** film w naturalnych kolorach — w r. gł. **Bob Lewingston, Heather Angel**

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.60, za odosobienie — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, za granicą — zł. 9.—
Redakcja rękopisów nie zwraca.

Ogłoszenia za wiersz milimetryowy 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 2 zł.; Reklamy tekstowe redakcyjnym zł. 1.50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca 60 gr., bez zastrzeżenia miejsca 50 gr., nekrologi 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr. Drobne 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie zł. 10 gr. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia w dodatku niedzielnym „Rewia” (str. 5 szp.) 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej, firm zagr. 100%. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatkowo 50%. Ogłoszenia dwukolor. o 50% drożej.